

Sociaaleconomische trends

Melding en aangifte van veelvoorkomende criminaliteit

Stand van zaken, trends en kenmerken

2016 | 10

Math Akkermans

Inhoud

1. Inleiding 3

2. Methode 4

- 2.1 Gegevensbronnen 4
- 2.2 Operationalisering 4
- 2.3 Methodebreuk 5
- 2.4 Weergave uitkomsten 6

3. Resultaten - Traditionele criminaliteit 6

- 3.1 Stand van zaken 2015 6
- 3.2 Trends 8
- 3.3 Kenmerken 12
- 3.4 Regionale verschillen 13
- 3.5 Redenen van (niet) melden 14
- 3.6 Tevredenheid burger over melding en aangifte 18

4. Resultaten - Cybercrime 19

- 4.1 Stand van zaken 2015 19
- 4.2 Trends 21
- 4.3 Kenmerken 23
- 4.4 Regionale verschillen 24

5. Conclusies 24

- Literatuur en bronnen 25
- Bijlage 26

Van alle veelvoorkomende criminaliteit waarvan burgers in Nederland slachtoffer worden, zoals gewelds- vermogens- en vandalismedelicten, wordt slechts 36 procent bij de politie gemeld; van 27 procent wordt daadwerkelijk aangifte gedaan. De meldings- en aangiftebereidheid vertoonde het afgelopen decennium een dalende trend, maar de laatste jaren is deze niet veranderd. De meldings- en aangiftebereidheid laat relatief weinig verschillen naar achtergrondkenmerken van slachtoffers en naar regio zien. Cybercrime wordt nog minder bij de politie gemeld en aangegeven dan ‘traditionele’ criminaliteit. De bereidheid om cybercrime bij de politie te melden en aan te geven is de afgelopen jaren gelijk gebleven en verschilt niet naar achtergrondkenmerken en regio’s. Cybercrime wordt wel minder bij andere instanties gemeld dan enkele jaren geleden.

1. Inleiding

In 2015 gaf 18 procent van alle Nederlanders van 15 jaar of ouder – dat zijn omgerekend 2,4 miljoen personen – aan slachtoffer te zijn geweest van gewelds- vermogens- of vandalismedelicten (Veiligheidsmonitor 2015). Aangezien men ook van meer dan één delict slachtoffer kan zijn geweest, is het totaal aantal ondervonden delicten hoger dan het aantal slachtoffers, te weten 4,4 miljoen in 2015. Van deze delicten waarvan burgers naar eigen zeggen slachtoffer zijn geweest, werd in 2015 ruim een derde deel gemeld bij de politie, en van een nog geringer percentage – iets meer dan een kwart – werd door middel van ondertekening door een proces-verbaal aangifte bij de politie gedaan. Aangezien de politie op basis van vooral aangiften misdrijven registreert, betekent dit dat het overgrote deel – bijna drie kwart – van de veelvoorkomende criminaliteit niet terecht komt in de politiestatistiek¹.

Van cybercrimedelicten zoals identiteitsfraude, koop- en verkoopfraude, hacken en cyberpesten blijft nog meer buiten het zicht van de politie en andere instanties. In 2015 zeiden ruim 1,5 miljoen Nederlanders van 15 jaar of ouder met cybercrime geconfronteerd te zijn; in totaal ging het om 2,6 miljoen cyberdelicten. Hiervan werd ongeveer een kwart bij de politie of bij een andere instantie gemeld. Denk bij het melden bij een andere instantie aan bijvoorbeeld ID-fraude die bij de eigen bank wordt gerapporteerd, of koopfraude die bij een consumentenorganisatie wordt gemeld. Een op de acht cyberdelicten werd gemeld bij de politie en van een op de twaalf werd bij de politie aangifte gedaan.

Niet alleen om een beeld te krijgen van dit grote dark number van criminaliteit dat buiten de registraties blijft, maar ook om andere redenen is meer inzicht in de meldings- en aangiftebereidheid van belang. Meldingen en aangiften zijn essentieel voor de informatiepositie van de politie. Aangiften zijn het noodzakelijke startpunt van een opsporingsonderzoek. Zo vindt meer dan 90 procent van alle aanhoudingen in Nederland plaats op aanwijzing van een aangever of getuige (Inspectie Veiligheid en Justitie, 2012). De verbetering van het aangifteproces heeft de laatste jaren de bijzondere aandacht van de minister van Veiligheid en Justitie en van de Nationale Politie. De inspanningen zijn erop

¹ De aangiftecijfers op basis van de enquête van de Veiligheidsmonitor die in dit artikel centraal staan zijn niet een-op-een vergelijkbaar met de aangiftecijfers uit de politieregistratie. Dit heeft onder andere te maken met verschillen in definitie en classificatie van delicten, afwijkingen in verslagperiode en onnauwkeurigheden in enerzijds de enquête (steekproefmarges) en anderzijds de politieregistratie (registratiefouten).

gericht de meldings- en aangiftebereidheid te verhogen (zie o.a. Inrichtingsplan Nationale politie, 2012). Voorbeelden zijn de afspraak om slachtoffers van High impact Crimes (inbraak, beroving, geweld) binnen twee weken over de voortgang van de aangifte te informeren, het bieden van meer mogelijkheden om aangifte te doen (o.a. via internet), het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening bij het opnemen van aangiften, en het verruimen van de mogelijkheden om anoniem aangifte te doen.

Dit artikel beschrijft de meldings- en aangiftebereidheid van de Nederlandse burger op basis van uitkomsten van de Veiligheidsmonitor, een jaarlijks enquête-onderzoek van CBS en het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Na een methodologische toelichting (paragraaf 2) worden in de paragrafen 3.1 t/m 3.5 voor veelvoorkomende ‘traditionele’ criminaliteit achtereenvolgens de actuele meldings- en aangiftebereidheid, trends, verschillen naar persoonskenmerken, regionale verschillen, redenen/motieven om wel of niet melding te doen, en de tevredenheid over contacten met de politie beschreven. In de paragrafen 4.1 t/m 4.4 volgt een beschrijving van de meldings- en aangiftebereidheid voor cybercrime, waarbij respectievelijk de stand van zaken, trends, verschillen naar persoonskenmerken en regionale verschillen aan de orde komen. Paragraaf 5 sluit af met conclusies.

2. Methode

2.1 Gegevensbronnen

Voor dit artikel is gebruik gemaakt van gegevens uit achtereenvolgende landelijke slachtoffer- en veiligheidsenquêtes, namelijk de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR; periode 2005–2008), de Integrale veiligheidsmonitor (IVM; periode 2008–2011) en de Veiligheidsmonitor (VM; vanaf 2012). De VMR, IVM en VM zijn jaarlijkse enquêtes onder de Nederlandse bevolking van 15 jaar of ouder over thema’s als veiligheidsbeleving, slachtofferschap en aanverwante onderwerpen. In het vragenblok over slachtofferschap zijn ook vragen gesteld over melding en aangifte.

2.2 Operationalisering

In de Veiligheidsmonitor is aan de respondenten die aangeven in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek slachtoffer te zijn geweest van een of meerdere delicten van een bepaalde soort gevraagd om voor het laatst gebeurde delict aan te geven of het gemeld is bij de politie. Zo ja, dan is de vervolgvraag gesteld of toen een proces-verbaal of een ander document ondertekend is. Hierop kon men antwoorden met ‘ja’, ‘nee, gemeld via internet’, ‘nee, niets ondertekend’ of ‘geen antwoord’.

Het percentage meldingsbereidheid zoals weergegeven in dit artikel betreft de slachtoffers die gezegd hebben het laatst gebeurde delict bij de politie te hebben gemeld. Het percentage aangiftebereidheid heeft betrekking op slachtoffers die gezegd hebben dat toen een proces-verbaal of ander document is ondertekend. Bovendien worden meldingen via internet niet alleen als melding maar ook als aangifte meegeteld. De delictsoorten waarbij naar

melding en aangifte is gevraagd zijn sinds 2012 binnen de delictgroep geweld: bedreiging, mishandeling, en seksuele delicten; binnen de delictgroep vermogensdelicten: (poging tot) inbraak, fietsdiefstal, autodiefstal, diefstal uit en vanaf de auto, diefstal andere voertuigen, (poging tot) zakkenrollerij/beroving, en overige diefstal; en binnen de delictgroep vandalisme: vernielingen aan voertuigen en overige vernielingen zoals aan huis of tuin.

Naast vragen over 'traditionele' criminaliteit bevat de Veiligheidsmonitor sinds 2012 ook vragen over slachtofferschap en melding en aangifte van computercriminaliteit of wel cybercrime. De operationalisering is min of meer hetzelfde als bij traditionele criminaliteit: ook bij cybercrime wordt aan de respondent gevraagd of hij/zij hiervan slachtoffer is geweest in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek en of dit gemeld en aangegeven is. Daarbij wordt in tegenstelling tot bij de 'traditionele' delicten niet alleen gevraagd of het delict gemeld is bij de politie maar ook of het delict gemeld is bij een andere instantie. Soms worden die andere instanties ook specifieker benoemd en als afzonderlijke antwoordmogelijkheid opgenomen. De delictsoorten waarnaar bij cybercrime is gevraagd zijn identiteitsfraude, koop- en verkoopfraude, hacken en pesten via het internet, ook wel cyberpesten genoemd.

Zowel bij traditionele criminaliteit als bij cybercrime wordt in dit artikel met de termen meldings- en aangiftebereidheid – in overeenstemming met wat algemeen gebruikelijk is – het aandeel ondervonden delicten aangeduid waarvan door de slachtoffers naar eigen zeggen melding respectievelijk aangifte is gedaan. Het gaat in die zin dus om door het slachtoffer gerapporteerd gedrag en niet om diens voornemen, intentie of geneigdheid om melding of aangifte te doen.

2.3 Methodebreuk

In de achtereenvolgende reeksen van de VMR, IVM en VM zijn aanpassingen in vraagstellingen en in de uitvoering van het onderzoek doorgevoerd. Zo zijn de onderzochte delictsoorten en de vraagstellingen over slachtofferschap en over melding en aangifte in de VMR, IVM en VM niet precies gelijk aan elkaar. In de VMR en de VM bijvoorbeeld is per delictsoort voor het laatst gebeurde delict gevraagd of dit gemeld of aangegeven is. In de IVM was de vraagstelling beperkter en is alleen voor het laatst gebeurde delict (dus niet per delictsoort) gevraagd naar melding en aangifte. Ook de onderzoeksopzet is veranderd: de dataverzameling gebeurde in de VMR door telefonische en face-to-face-interviews, in de IVM door internetenquêtering, papieren enquêtering, telefonische interviews en face-to-face-interviews, en in de VM door internetenquêtering en papieren enquêtering. Door dit soort aanpassingen in vraagstellingen en onderzoeksopzet, ook wel 'methodebreuken' genoemd, zijn de uitkomsten van de 'oudere' VMR- en IVM-enquêtes niet zonder meer vergelijkbaar met die van de actuele VM-enquête vanaf 2012. Om inzicht te krijgen in trends op het gebied van criminaliteit en veiligheidsbeleving zijn de uitkomsten van de VMR 2005–2008 en de IVM 2008–2011 voor een vooralsnog beperkte set van indicatoren, waaronder slachtofferschap van criminaliteit en melding en aangifte, zodanig gecorrigeerd dat deze toch vergelijkbaar zijn met de VM-edities vanaf 2012. Deze correcties zijn mogelijk door de uitvoering van parallelle onderzoeken waarmee de effecten van de aanpassingen in de vraagstellingen en de wijzigingen in de onderzoeksopzet kunnen worden gekwantificeerd en vertaald in omrekenfactoren. Voor het weergeven van trends in melding en aangiftebereidheid is in dit artikel gebruik gemaakt van deze voor methodebreuken gecorrigeerde uitkomsten. Niet

alleen de percentages maar ook de bij de percentages behorende betrouwbaarheidsmarges zijn voor de methodebreuk gecorrigeerd. Meer informatie over de methodebreuk en de aanpak daarvan is terug te vinden in de onderzoeksverantwoording van de publicatie Veiligheidsmonitor 2015 (CBS, 2014) en in van de Brakel, Smith en Compton (2008).

2.4 Weergave uitkomsten

Bij elk gepresenteerd percentage staan ook de marges bij een betrouwbaarheidsniveau van 95 procent. Dit betekent dat bij herhaald uitvoeren van het onderzoek het werkelijke percentage in 95 van de 100 steekproeven zal liggen tussen de grenzen van de marges weergegeven bij het percentage. In de staafdiagrammen zijn de marges gepresenteerd door middel van zogeheten foutbalken (zien er uit als: 'H'); in de tabellen staat de (halve) bandbreedte genoemd.

3. Resultaten – Traditionele criminaliteit

3.1 Stand van zaken 2015

Ruim een derde van alle delicten gemeld

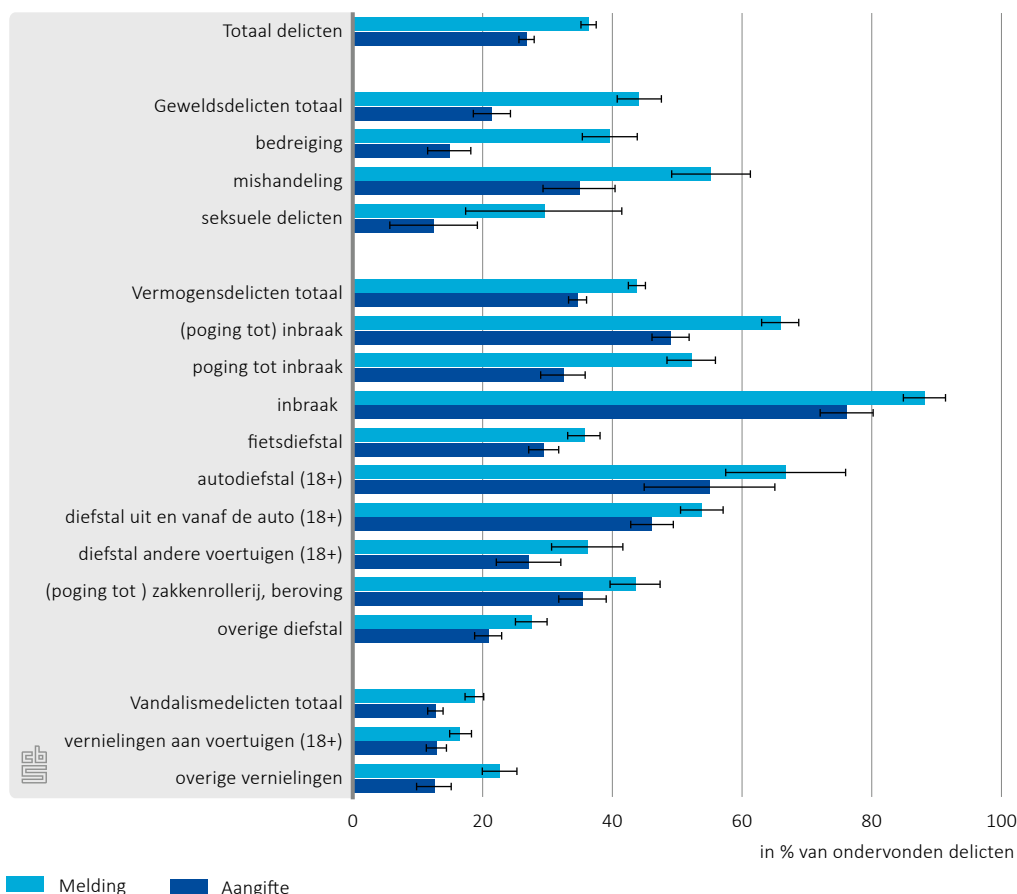
Van alle delicten waarvan Nederlanders van 15 jaar of ouder in 2015 naar eigen zeggen slachtoffer waren, werd 36 procent bij de politie gemeld. De meldingsbereidheid bij zowel geweldsdelicten als vermogensdelicten is met 44 procent meer dan twee keer zo groot als bij vandalismedelicten (19 procent). Binnen delictgroepen bestaan soms grote verschillen in meldingsbereidheid naar onderliggende delictsoort. Bij geweldsdelicten bijvoorbeeld wordt meer dan de helft van de mishandelingen gemeld, terwijl dit bij de seksuele delicten in minder dan een derde van de gevallen gebeurt. Bij vermogensdelicten wordt bijna 90 procent alle woninginbraken (waarbij iets gestolen is) gemeld, terwijl de politie van ongeveer een derde van alle fietsdiefstallen op de hoogte wordt gebracht. Bij vandalismedelicten worden overige vernielingen zoals aan huis en tuin meer gemeld dan vernielingen aan voertuigen.

Aangiftebereidheid bij vermogensdelicten hoger dan bij geweldsdelicten

In 2015 werd van 27 procent van alle ondervonden delicten bij de politie aangifte gedaan. In tegenstelling tot bij de meldingsbereidheid waar geweldsdelicten en vermogensdelicten in gelijke mate bij de politie worden gemeld, is de aangiftebereidheid van vermogensdelicten met 35 procent duidelijk hoger dan die van geweldsdelicten (21 procent). Een verklaring hiervoor is dat slachtoffers van vermogensdelicten, zoals inbraak en diefstal, voor het krijgen van schadevergoeding van de verzekeraar aangifte bij de politie moeten doen (zie ook paragraaf 3.5). Vandalismedelicten worden het minst bij de politie aangegeven (13 procent).

Net zoals bij de meldingsbereidheid bestaan ook bij de aangiftebereidheid binnen de drie delictgroepen grote verschillen naar delictsoort, waarbij de patronen vergelijkbaar zijn. Bij geweldsdelicten wordt van mishandeling met 35 procent duidelijk meer aangifte gedaan

3.1.1 Melding en aangifte traditionele criminaliteit naar delictsoort, 2015

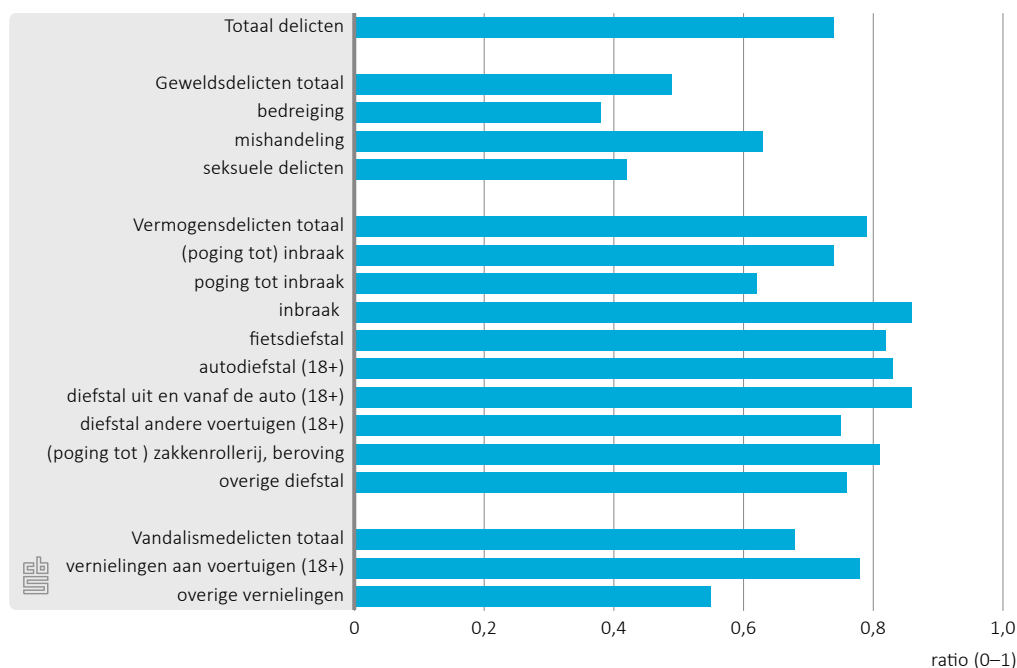
dan van bedreiging (15 procent) en seksuele delicten (12 procent). Bij vermogensdelicten wordt 76 procent van de inbraken aangegeven, tegen bijvoorbeeld 29 procent van de fietsdiefstallen. Bij vandalismedelicten daarentegen bestaat geen wezenlijk verschil in aangiftegedrag tussen vernieling aan voertuigen en overige vernielingen zoals aan huis of tuin (beide ruim 10 procent).

Bijna driekwart van gemelde criminaliteit wordt ook aangegeven

De verhouding tussen de meldingsbereidheid en de aangiftebereidheid kan per delictsoort fors verschillen. Bij sommige soorten delicten krijgen bijna alle meldingen vervolg in een formele aangifte, terwijl het bij andere vaak bij een melding alleen blijft. Figuur 3.1.2 geeft de melding/aangifteratio naar delictsoort voor 2015 weer.

In totaliteit wordt bijna drie kwart van alle meldingen van traditionele criminaliteit bij de politie vertaald in een aangifte (ratio = 0,74). Gemelde gewelddelicten krijgen minder vaak een vervolg in een aangifte dan gemelde vandalismedelicten en vooral gemelde vermogensdelicten: van alle gemelde gewelddelicten wordt in minder dan de helft van de gevallen aangifte gedaan (ratio = 0,49); van de gemelde vandalisme- en vermogensdelicten wordt bijna 70 procent respectievelijk 80 procent aangegeven. Het hoogst is de melding/aangifteratio bij woninginbraak (met diefstal) en diefstal uit en vanaf de auto: bij beide delictsoorten krijgt 86 procent van de meldingen vervolg in een aangifte.

3.1.2 Melding/aangifteratio traditionele criminaliteit naar delictsoort, 2015

3.2 Trends

Meldings- en aangiftebereidheid de afgelopen 10 jaar afgenomen

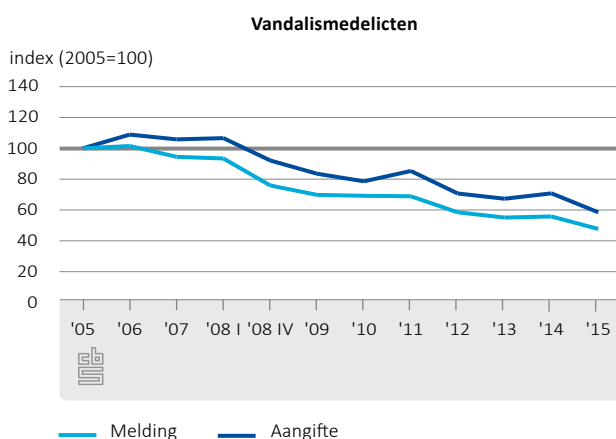
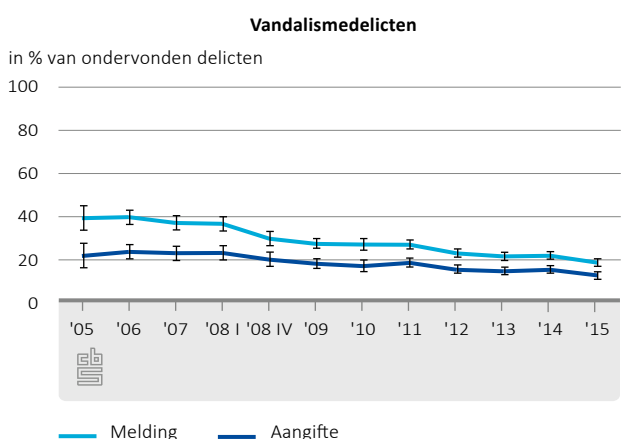
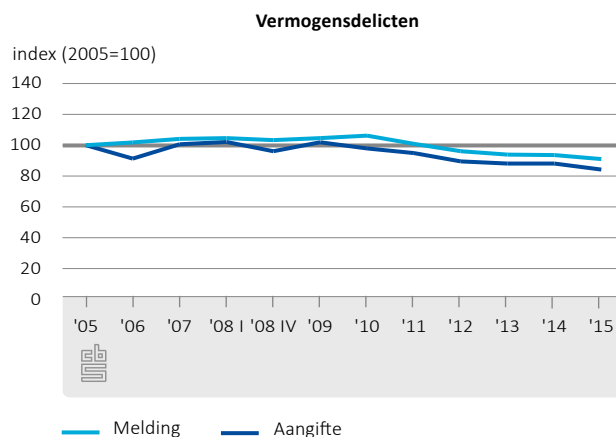
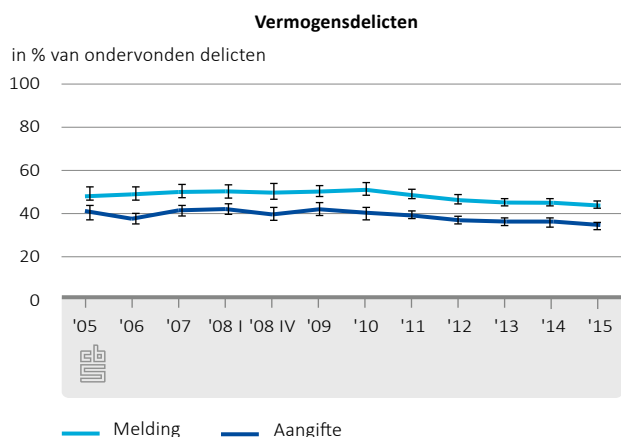
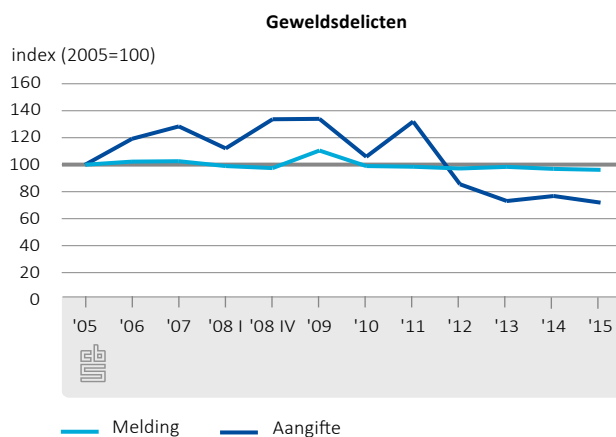
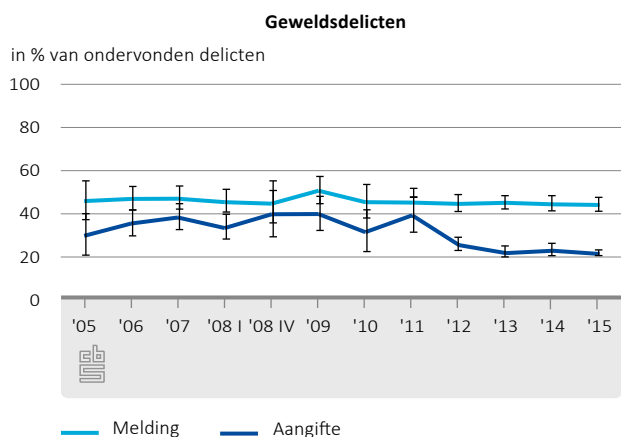
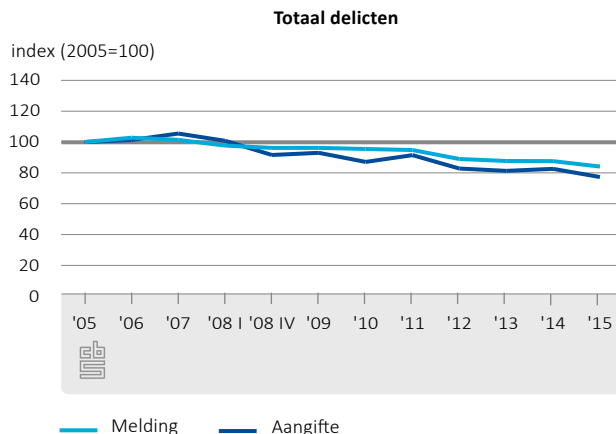
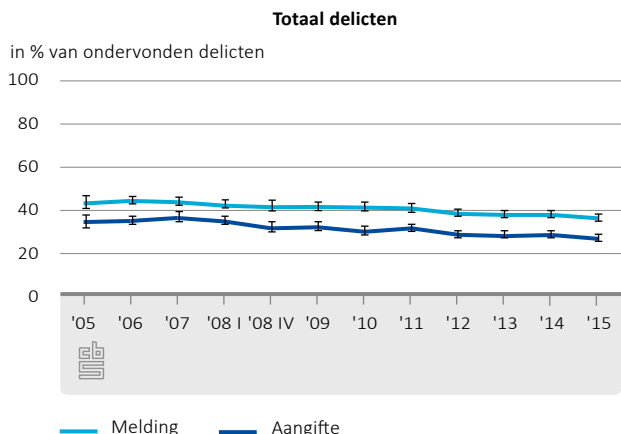
De bereidheid van burgers om ondervonden delicten bij de politie te melden en aan te geven laat op de lange termijn een daling zien. De meldingsbereidheid voor alle delicten samen liep terug van 43 procent in 2005 naar 36 procent in 2015. Dit is een relatieve afname van 16 procent (index 2015 = 84). De aangiftebereidheid daalde van 35 procent in 2005 naar 27 procent in 2015. Dit is een iets sterkere relatieve afname van 23 procent (index 2015 = 77). Rekening houdend met de betrouwbaarheidsmarges van de steekproef zijn de jaar-op-jaar uitkomsten in meldings- en aangiftebereidheid – met uitzondering van die van de aangiftebereidheid tussen 2011 en 2012 – niet statistisch significant verschillend van elkaar. De verschillen zijn pas significant wanneer de beginjaren van de meetperiode worden vergeleken met de eindjaren.

Bij vandalisme is meldings- en aangiftebereidheid het meest gedaald

Uitgesplitst naar de drie onderliggende delictgroepen is de daling van de meldings- en aangiftebereidheid het sterkst voor vandalisme. Deze is met ongeveer de helft afgenomen (index 2015 voor melding vandalisme = 48; voor aangifte vandalisme = 59). Ook de meldings- en aangiftebereidheid voor geweldsdelicten en vermogensdelicten laten dalende trends zien, maar rekening houdend met de marges rondom de uitkomsten zijn de dalingen voor melding en aangifte van geweldsdelicten en de daling voor melding van vermogensdelicten niet statistisch significant.

De ontwikkeling in de meldings- en aangiftebereidheid van geweldsdelicten heeft een grilliger verloop dan die van de vermogens- en vandalismedelicten. Dit komt doordat geweldsdelicten een lagere prevalentie hebben dan vermogensdelicten en vandalismedelicten. Hierdoor zijn de marges rondom de uitkomsten groter, waardoor deze uitkomsten eerder op toeval berusten en van jaar tot jaar sterk kunnen verschillen zonder inhoudelijk betekenisvol te zijn.

3.2.1 Melding en aangifte traditionele criminaliteit, langetermijntrend 2005-2015

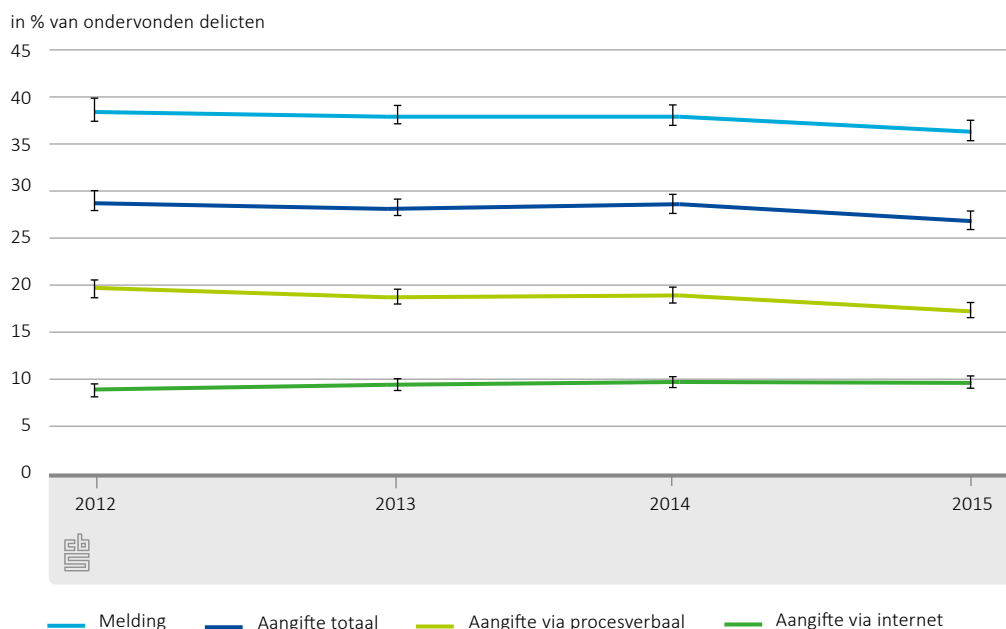

Meldings- en aangiftebereidheid sinds 2012 vrijwel gelijk gebleven

Op de kortere termijn – sinds 2012 – is de meldings- en aangiftebereidheid voor alle delicten samen niet wezenlijk veranderd. De meldingsbereidheid daalde weliswaar van 38 procent in 2012 naar 36 procent in 2015 en de aangiftebereidheid van 29 procent in 2012 naar 27 procent in 2015, maar beide afnamen zijn niet statistisch significant.

Binnen aangiften kan verschil worden gemaakt in enerzijds delicten die bij de politie worden aangegeven door middel van ondertekening van een proces-verbaal of een ander document en anderzijds meldingen die via internet bij de politie worden gedaan. Deze meldingen via internet worden ook als aangifte beschouwd. Het percentage ‘traditionele’ aangiften via een proces-verbaal is tussen 2012 en 2015 significant gedaald van 20 procent naar 17 procent, terwijl het percentage internetaangiften in deze periode niet wezenlijk is veranderd.

3.2.2 Melding en aangifte traditionele criminaliteit, kortetermijntrend 2012-2015

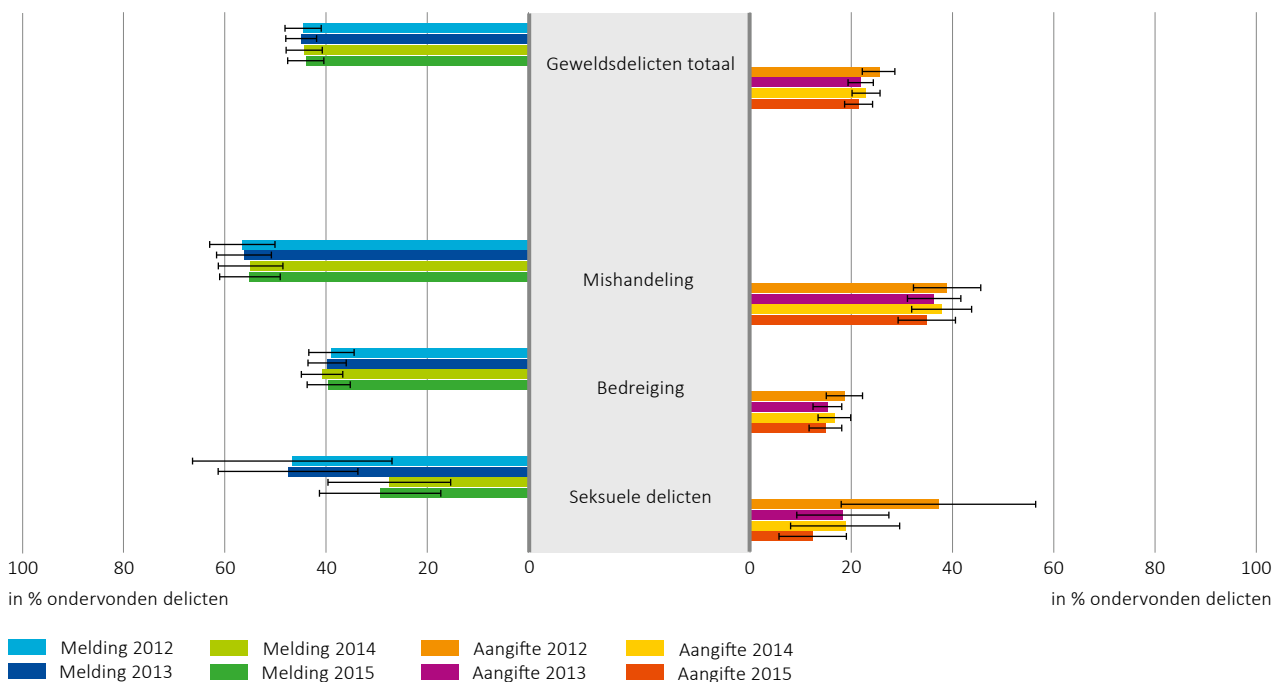

Vandalisme sinds 2012 wel minder gemeld en aangegeven

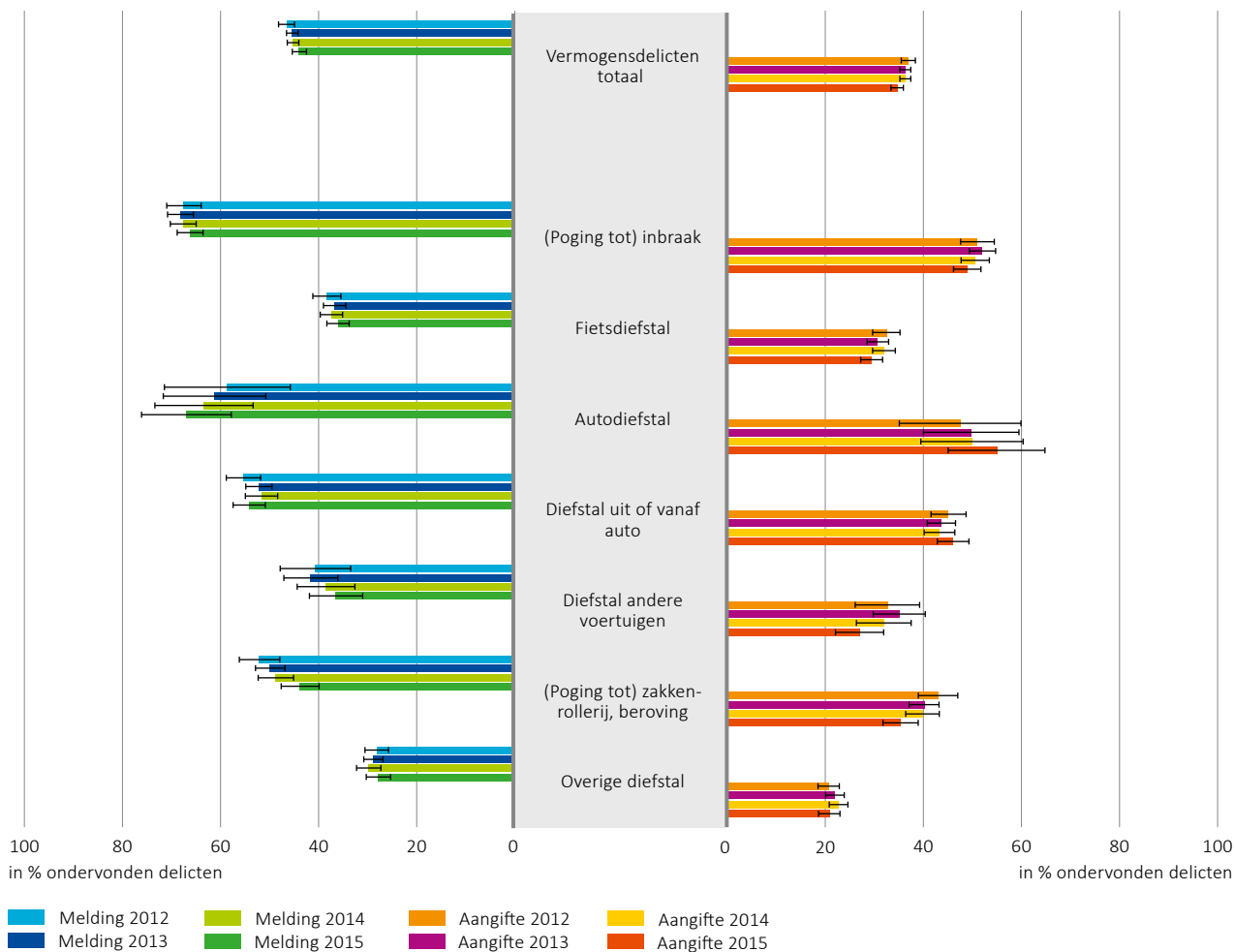
De meldings- en aangiftebereidheid voor geweldsdelicten en vermogensdelicten en de daarbinnen onderscheiden delictsoorten zijn – met uitzondering van melding van (poging tot) zakkenrollerij of beroving – tussen 2012 en 2015 niet significant veranderd.

De meldings- en aangiftebereidheid van vandalismedelicten is in de afgelopen jaren wel gedaald. Werd in 2012 nog 23 procent van alle vernielingen gemeld, in 2015 is dit teruggelopen naar 19 procent. Het percentage aangiften daalde van 15 naar 13 procent. De daling in de meldings- en aangiftebereidheid geldt met name voor vernielingen aan voertuigen. Het percentage meldingen en aangiften van overige vernielingen (bijvoorbeeld aan eigen huis of tuin) is sinds 2012 niet wezenlijk veranderd.

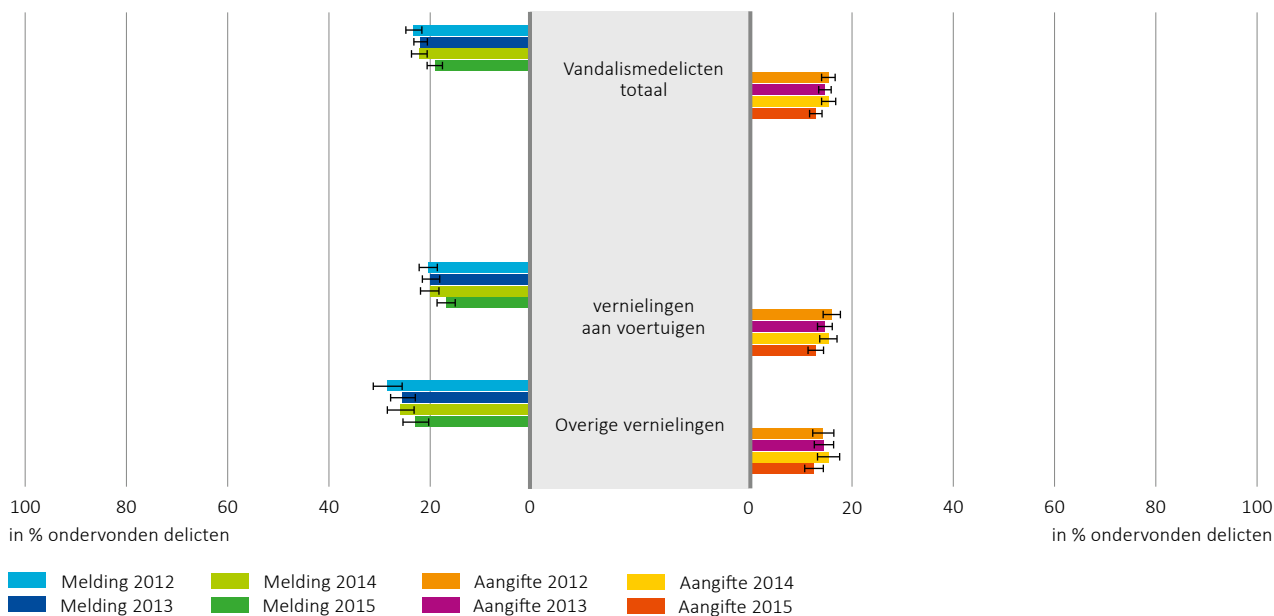
3.2.3 Melding en aangifte geweldsdelicten, kortetermijntrend 2012-2015

3.2.4 Melding en aangifte vermogensdelicten, kortetermijntrend 2012-2015

3.2.5 Melding en aangifte vandalismedelicten, kortetermijntrend 2012–2015

3.3 Kenmerken

Meldings- en aangiftebereidheid onder ouderen hoger dan onder jongeren

De meldings- en aangiftebereidheid van traditionele criminaliteit verschilt niet naar de persoonskenmerken geslacht, herkomst, opleiding en seksuele geaardheid. Wel is er een duidelijk verschil naar leeftijd. Ouderen maken vaker melding en doen vaker aangifte bij de politie dan jongeren. Ouderen doen met name meer dan anderen aangifte via een proces-verbaal.

De verschillen in meldings- en aangiftebereidheid naar stedelijkheidsgraad van de gemeente waar men woont zijn niet groot. Alleen in zeer sterk verstedelijkte gemeenten maken slachtoffers minder melding van wat hen overkomen is.

3.3.1 Melding en aangifte traditionele criminaliteit naar kenmerk, 2015

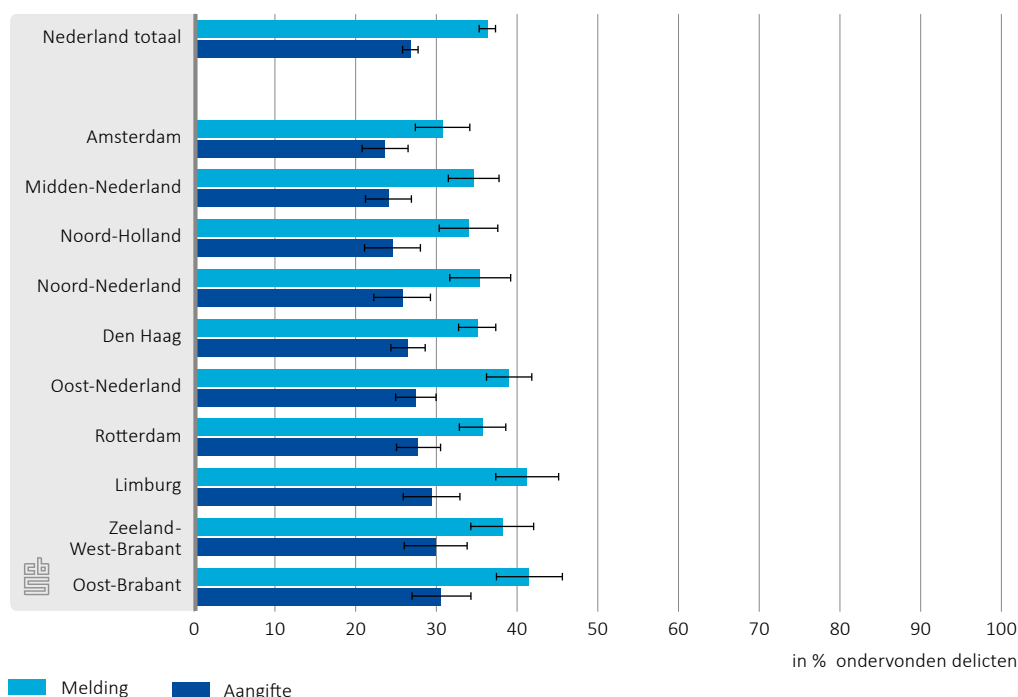
	Melding	Marge	Aangifte totaal	Marge	Aangifte via proces- verbaal	Marge	Aangifte via internet	Marge
in % van ondervonden delicten								
Totaal	36,3	1,0	26,8	0,9	17,2	0,8	9,6	0,6
Geslacht								
Man	36,3	1,5	27,0	1,4	17,5	1,2	9,4	0,9
Vrouw	36,4	1,4	26,6	1,3	16,9	1,0	9,7	0,9
Leeftijd								
15 tot 25 jaar	30,6	2,7	20,0	2,3	11,9	1,9	8,1	1,5
25 tot 45 jaar	34,8	1,8	25,9	1,6	15,9	1,3	10,0	1,0
45 tot 65 jaar	38,5	1,7	29,7	1,6	18,5	1,3	11,2	1,1
65 jaar of ouder	44,4	2,4	32,6	2,3	26,6	2,2	6,0	1,0
Herkomst								
Personen met een								
Nederlandse achtergrond	36,9	1,1	27,2	1,0	16,8	0,8	10,4	0,7
westerse achtergrond	32,3	3,0	23,5	2,8	16,1	2,4	7,4	1,5
niet-westerse achtergrond	36,4	3,3	26,9	2,9	19,8	2,6	7,1	1,7
Opleiding								
Lager onderwijs	39,4	2,2	28,0	2,0	20,5	1,9	7,5	1,2
Middelbaar onderwijs	36,9	1,8	26,3	1,6	17,1	1,4	9,2	1,0
Hoger onderwijs	33,8	1,6	26,6	1,5	14,8	1,1	11,8	1,1
Seksuele geaardheid								
Homo	34,8	8,0	27,7	7,6	18,1	7,3	9,6	4,1
Lesbienne	34,2	11,5	28,1	10,7	18,4	8,6	9,7	8,0
Hetero man	36,2	1,7	27,1	1,5	17,4	1,3	9,7	1,0
Hetero vrouw	35,8	1,6	26,6	1,4	16,1	1,2	10,6	1,0
Stedelijkheid								
Zeer sterk stedelijk	32,0	1,8	24,8	1,6	16,5	1,4	8,3	1,0
Sterk stedelijk	37,0	1,9	27,0	1,7	16,6	1,4	10,4	1,1
Matig stedelijk	40,0	2,5	29,4	2,4	18,9	2,0	10,5	1,6
Weinig stedelijk	39,8	2,7	28,3	2,5	18,3	2,1	10,0	1,6
Niet stedelijk	39,5	4,7	26,6	4,1	17,9	3,5	8,7	2,5

3.4 Regionale verschillen

Weinig regionale verschillen in meldings- en aangiftebereidheid

Er bestaan weinig regionale verschillen in de meldings- en aangiftebereidheid van traditionele criminaliteit. Van de tien regionale eenheden van politie is in 2015 alleen in de eenheid Amsterdam het percentage meldingen lager dan het landelijke gemiddelde en in de eenheid Oost-Brabant hoger dan gemiddeld. De aangiftebereidheid wijkt in geen enkele regio af van het landelijke gemiddelde.

3.4.1 Melding en aangifte traditionele criminaliteit naar regionale eenheid politie, 2015

3.5 Redenen van (niet) melden

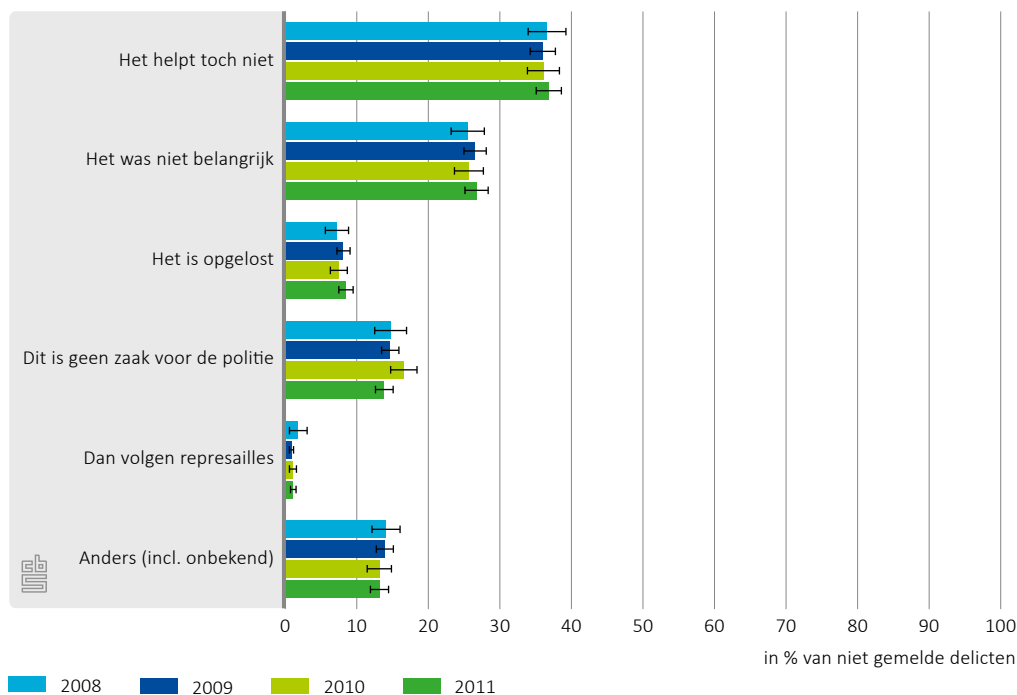
Voor beleid gericht op het verhogen van de meldings- en aangiftebereidheid is het relevant om inzicht te hebben in de motieven van slachtoffers om wel of geen melding of aangifte te doen. De laatste keer dat hiernaar gevraagd is, is in de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM) 2008–2011. In deze enquête is aan slachtoffers van criminaliteit gevraagd om voor het laatst gebeurde voorval aan te geven of ze dit gemeld hebben bij de politie, en zo nee, wat de belangrijkste reden was om dit niet te melden, en zo ja, wat de belangrijkste reden was om dit wel te doen.

'Het helpt toch niets' belangrijkste reden om delict niet te melden

De belangrijkste reden om een ondervonden delict niet bij de politie te melden is 'het helpt toch niets'. In 35 procent van de gevallen werd dit als hoofdmotief opgegeven. Daarna volgen de redenen 'het was niet belangrijk' (circa 25 procent), 'dit is geen zaak voor de politie' (circa 15 procent), 'het is opgelost' (circa 8 procent) en 'dan volgen represailles' (marginaal met circa 1 procent). In ruim een op de tien gevallen worden ook nog andere niet nader gespecificeerde redenen voor het niet melden genoemd.

Opvallend is de stabiliteit van de uitkomsten: geen enkele reden van niet-melden laat tussen 2008 en 2011 een toe- of afname zien.

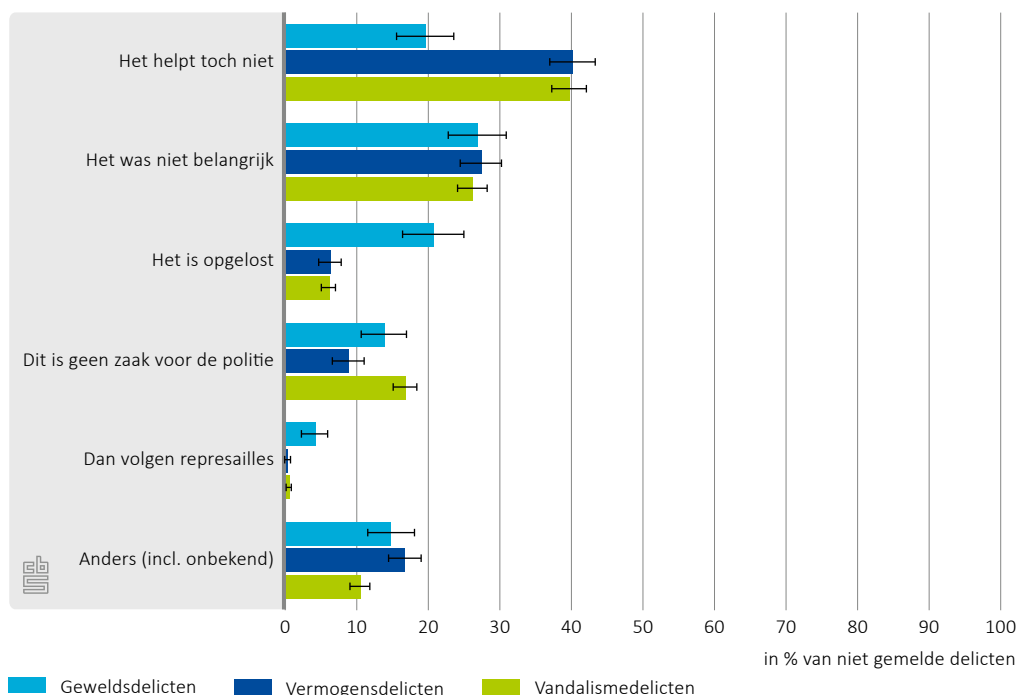
3.5.1 Niet melden traditionele criminaliteit naar reden

Redenen van niet melden verschillen per soort delict

De redenen van niet melden verschillen naar soort delict. Zo wordt de reden ‘het helpt toch niets’ bij vermogensdelicten en vandalisme twee keer zo vaak genoemd als bij geweldsdelicten (40 procent tegen 20 procent in 2015). Bij geweldsdelicten komt de reden

3.5.2 Niet melden traditionele criminaliteit naar reden en delictgroep, 2015

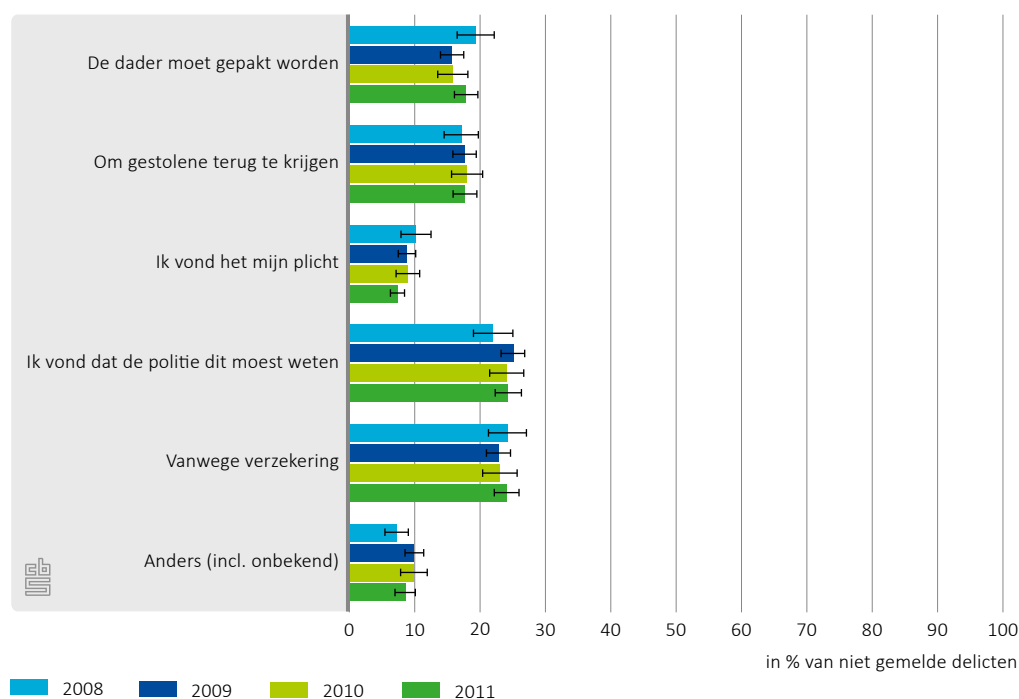

'het is opgelost' en 'dan volgen represailles' relatief vaak voor. 'Dit is geen zaak voor de politie' wordt relatief vaak genoemd bij vandalisme, hetgeen voor de hand ligt, aangezien vandalismedelicten doorgaans een minder zware impact op het slachtoffer hebben dan gewelds- of vermogensdelicten.

Plichtsgevoel en verzekering belangrijkste redenen om delict te melden

De meest genoemde redenen om een ondervonden delict wel bij de politie te melden zijn 'ik vond dat de politie dit moest weten' en 'vanwege de verzekering'. Bij telkens ongeveer een kwart van de aangiften werden deze redenen als hoofdmotief genoemd. 'De dader moest gepakt worden' en 'om gestolene terug te krijgen' werd in minder dan 20 procent van de aangegeven delicten als belangrijkste reden opgegeven, en 'ik vond het mijn plicht' en 'anders' in minder dan 10 procent van de gevallen.

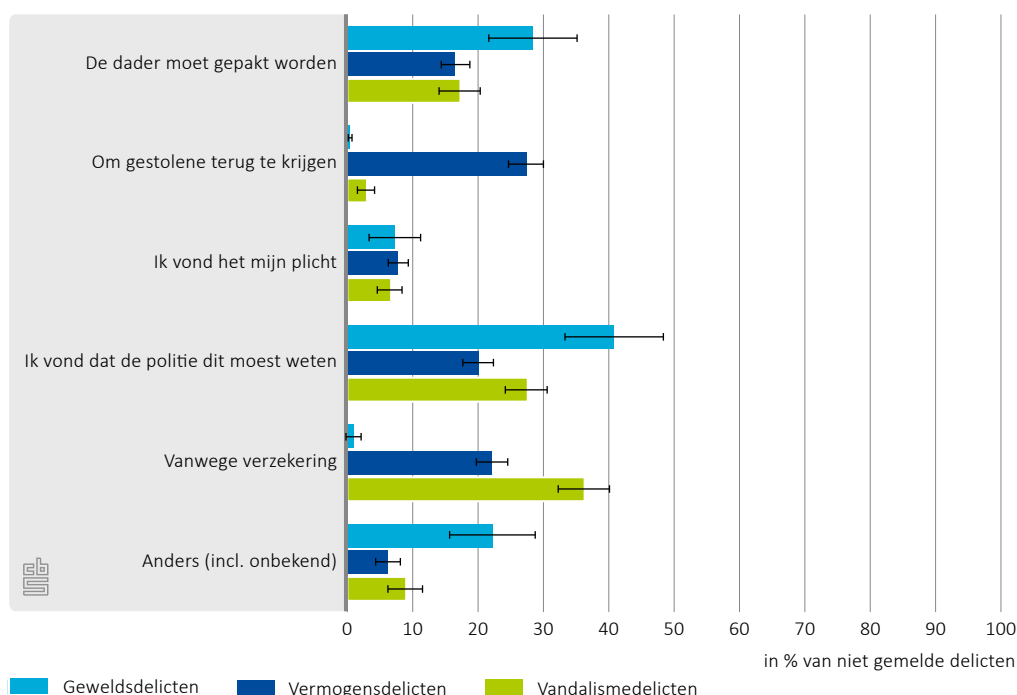
3.5.3 Aangifte naar reden van melden

Net zoals de redenen van niet melden zijn ook de redenen van melden in de tijd stabiel: geen enkel motief om te melden veranderde wezenlijk tussen 2008 en 2011.

Evenals de motieven om niet te melden verschillen ook de motieven om wel te melden naar soort delict. Zo zijn bij geweldsdelicten 'ik vond dat de politie dit moest weten' en 'de dader moet gepakt worden' de meest genoemde redenen. Bij vermogensdelicten waaronder inbraak en diefstal zijn dit 'om gestolene terug te krijgen' en 'vanwege de verzekering', en bij vandalisme 'vanwege de verzekering' en 'ik vond dat de politie dit moest weten'.

3.5.4 Aangifte naar reden van melden en delictgroep, 2015

Determinanten van meldings- en aangiftebereidheid

Welke factoren zijn van invloed op de beslissing van slachtoffers om wel of geen melding of aangifte te doen? Theoretisch uitgangspunt is dat het al dan niet doen van een aangifte een doelgerichte keuze van het slachtoffer tussen twee alternatieven is (Bernasco en van de Weijer, 2016). Bij de keuze tussen wel of niet aangifte doen, zal hij een afweging maken van de verwachte baten en kosten van elk van beide alternatieven, en vervolgens het alternatief kiezen waarvan de verwachte baten minus de verwachte kosten het hoogst zijn. Deze verwachte kosten en baten worden beschreven in economische termen (tijd en geld) en psychologische termen (emoties en attitudes), die mogelijk verder ook nog beïnvloed worden door de plaats van het slachtoffer in de samenleving en de relatie tussen de dader en slachtoffer.

Een economische factor die het doen van aangifte kan belemmeren is bijvoorbeeld tijd: het slachtoffer moet bereid zijn tijd te investeren om een delict aan te geven. Een economische factor die het doen van aangifte kan stimuleren is geld: voor het terugkrijgen of via de verzekering vergoed krijgen van het gestolene is het van belang aangifte te doen. Een psychologische factor die het doen van aangifte kan tegengaan is angst of schaamte, zoals angst voor represailles of negatieve reacties van anderen bij bijvoorbeeld seksuele of andere geweldsmisdrijven. Een voorbeeld van een psychologische factor om juist wel aangifte te doen is de behoefte aan vergelding: de dader moet gepakt worden en mag zijn straf niet ontlopen.

Passend in dit theoretische uitgangspunt blijkt zowel uit literatuur als uit multivariate analyse van data van de Veiligheidsmonitor dat determinanten op het niveau van het delict,

zoals het type delict (gewelddelict, vermogensdelict of vandalisedelict), de ernst van het delict (fysiek letsel of materiële schade) en de locatie van het delict (thuis, in eigen buurt of daarbuiten) een veel grotere invloed op de meldings- en aangiftebereidheid hebben dan persoonskenmerken van slachtoffers (zoals leeftijd en opleiding) of omgevingskenmerken (zoals bevolkingssamenstelling en stedelijkheidsgraad van de woonomgeving). Delictkenmerken verklaren ongeveer 12 en 14 procent van de variantie van de meldings- respectievelijk aangiftebereidheid, terwijl slachtoffer- en omgevingskenmerken – hoewel statistisch significant samenhangend met meldings- en aangiftebereidheid – samen nog niet 1 procent van de variantie verklaren. Verder blijkt dat slachtoffers een grotere meldings- en aangiftebereidheid hebben naarmate ze een positievere attitude ten opzichte van de politie hebben (Bernasco en van de Weijer, 2016).

De uitkomsten in dit artikel zijn in lijn met bovenstaande bevindingen. De verschillen in meldings- en aangiftebereidheid naar persoonskenmerken en stedelijkheidsgraad van het gebied waar men woont (vgl. paragraaf 3.3) en naar regio (vgl. paragraaf 3.4) blijken relatief gering te zijn. Het motief om delicten wel of niet te melden daarentegen verschilt fors naar type en ernst van het delict (vgl. paragraaf 3.5): gewelddelicten die vaak een grote impact hebben op het slachtoffer worden bijvoorbeeld relatief veel minder dan andere delicten gemeld uit angst voor represailles (negatief psychologisch effect), terwijl vermogens- en vandalisedelicten relatief vaak worden gemeld uit verzekeringsgronden (positief economisch/materieel effect).

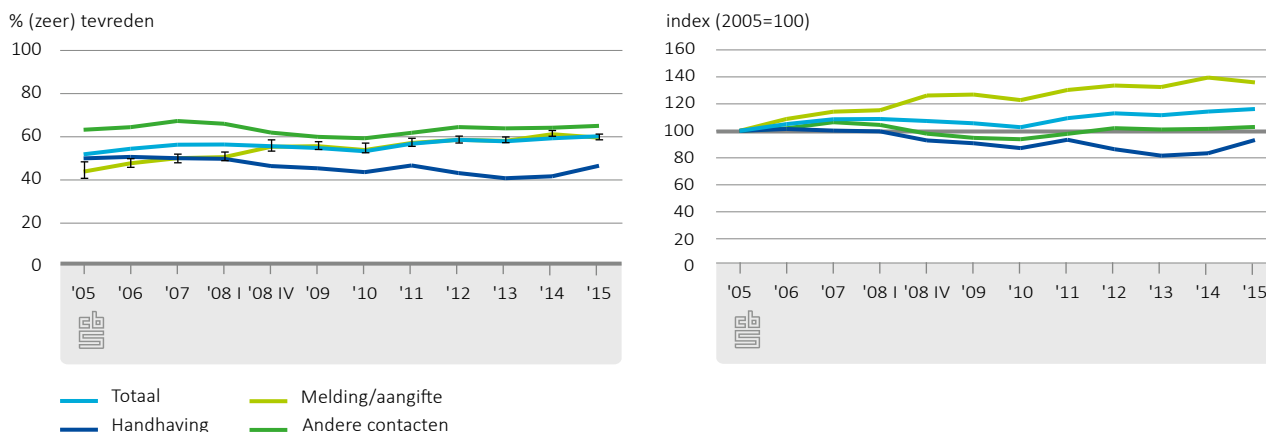
3.6 Tevredenheid burger over melding en aangifte

In de Veiligheidsmonitor is aan alle burgers – dus niet alleen aan slachtoffers – gevraagd of men in de afgelopen twaalf maanden contact heeft gehad met de politie in de eigen gemeente, wat de reden was van dat contact, hoe tevreden men was over dat contact, of er punten waren waarover men minder tevreden was en, zo ja, over welke punten men minder tevreden was. De contacten zijn gerubriceerd in drie categorieën: handhaving (met als onderliggende items: bekeuring, waarschuwing of controle door politie), melding en aangifte (melding verdachte situatie of delict, aangifte persoonlijk of via internet) en andere contacten (oproep als getuige bij een delict, verloren of gevonden voorwerpen, vragen om hulp en advies e.d., sociaal contact/praatje met bijvoorbeeld een wijkagent, anders).

Meerderheid is tevreden over contact na melding of aangifte

De tevredenheid van de burger over contacten wegens melding of aangifte is op de lange termijn duidelijk gestegen. Was in 2005 een minderheid van 44 procent hierover (zeer) tevreden, in 2015 is dit gestegen naar een meerderheid van 60 procent, een relatieve stijging in waardering met ruim een derde (index 2015 = 136). Daarmee heeft de tevredenheid over melding en aangifte zich duidelijk positiever ontwikkeld dan de tevredenheid over handavingscontacten (index 2015 = 93) en andere contacten (index 2015 = 103). In de afgelopen jaren – sinds 2011/2012 – is de tevredenheid over melding en aangifte min of meer gelijk gebleven.

3.6.1 Tevredenheid burger over contact met politie naar soort contact¹⁾

¹⁾ Wegens leesbaarheid van de figuur zijn de marges in de linker grafiek alleen opgenomen voor de categorie 'melding/aangifte'.

Ontevredenheid meestal doordat probleem niet opgelost is

In 2015 was 60 procent van de burgers zoals gezegd (zeer) tevreden over het contact dat ze met de politie hadden wegens een melding of aangifte; 19 procent was hierover (zeer) ontevreden. De rest was neutraal of had geen mening. Ruim een op de drie (36 procent) gaf aan dat er bepaalde punten waren waarover men minder tevreden was. Verreweg het meest genoemde punt was 'problemen niet opgelost' (51 procent), gevolgd door 'politie was onverschillig' (27 procent), 'politie liet me te lang wachten' (22 procent) en 'politie gaf onvoldoende informatie' (12 procent).

4. Resultaten – Cybercrime

4.1 Stand van zaken 2015

Een op de acht cybercrimedelicten bij politie gemeld

Naast traditionele criminaliteit besteedt de Veiligheidsmonitor sinds 2012 ook aandacht aan slachtofferschap van cybercrime. Dat is criminaliteit die te maken heeft met internet of andere digitale informatiedragers. De soorten cybercrime die zijn onderzocht zijn identiteitsfraude, koop- en verkoopfraude, hacken, en pesten via internet, ook wel cyberpesten genoemd.

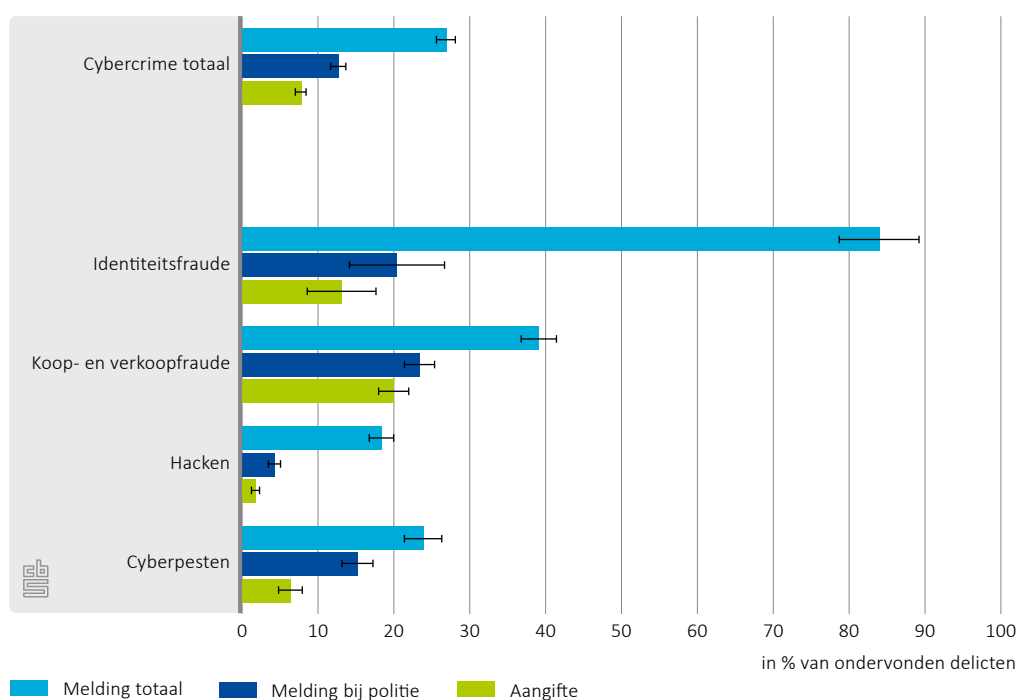
De meldings- en aangiftebereidheid van cybercrime is – voor zover het meldingen bij de politie betreft – lager dan die van traditionele criminaliteit. In 2015 werd 13 procent van de cybercrimedelicten bij de politie gemeld en werd van 8 procent aangifte gedaan. De meldings- en aangiftebereidheid is het hoogst bij koop- en verkoopfraude en het laagst bij hacken.

Cybercrime vaak bij andere instanties dan politie gemeld

Cybercrime wordt echter vaak (ook) bij andere instanties dan de politie gemeld. In 2015 werd in totaal 27 procent van alle cybercrimedelicten gemeld, dus bij de politie en/of andere instanties. Van alle gevallen van identiteitsfraude in totaal 84 procent gemeld, waarvan het

merendeel bij banken of andere financiële instellingen. Koop- en verkoopfraude werd in totaliteit in bijna 40 procent van de gevallen gemeld. Naast politiemeldingen gaat het dan om meldingen bij consumentenorganisaties zoals de Consumentenbond, Kassa, Radar, of meldingen bij andere instanties. Van hacken en cyberpesten werd in totaal ongeveer 20 procent gemeld. Voor deze twee laatst genoemde vormen van cybercrime zijn de meldingen bij andere instanties in de vragenlijst niet nader gespecificeerd, maar het ligt voor de hand hierbij te denken aan meldpunten op het gebied van hacken respectievelijk cyberpesten of – in geval van cyberpesten – ook de school.

4.1.1 Melding en aangifte cybercrime naar delictsoort, 2015

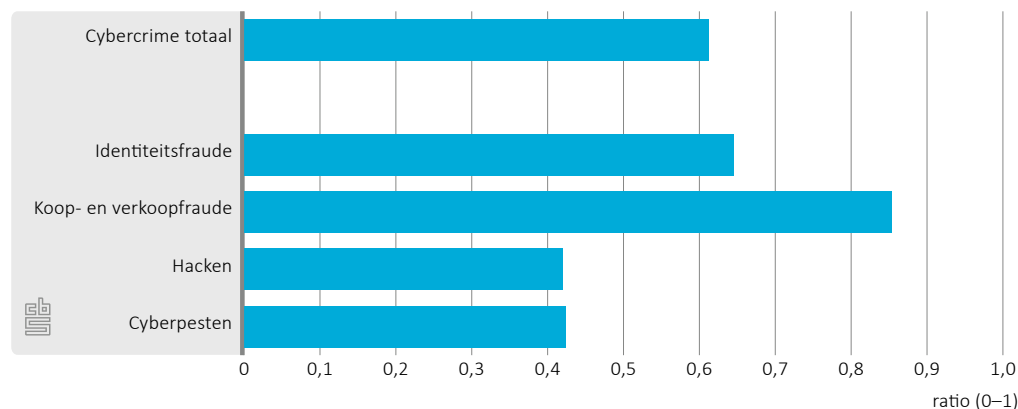

Zes op de tien meldingen van cybercrime bij politie ook aangegeven

Meldingen van cybercrime bij de politie krijgen minder vaak een vervolg in een aangifte dan meldingen van traditionele criminaliteit. In totaliteit wordt ongeveer 60 procent van alle meldingen van cybercrime bij de politie vertaald in een aangifte, tegen ruim 70 procent bij traditionele criminaliteit (vgl. figuur 3.1.2).

Net zoals bij traditionele criminaliteit verschilt ook bij cybercrime de melding/aangifte-ratio duidelijk naar soort delict. Meldingen van koop-en verkoopfraude bij de politie krijgen relatief vaak vervolg in een aangifte (ratio = 0,85); meldingen van hacken en cyberpesten relatief weinig (ratio = ongeveer 0,4).

4.1.2 Melding/aangifteratio cybercrime naar delictsoort, 2015

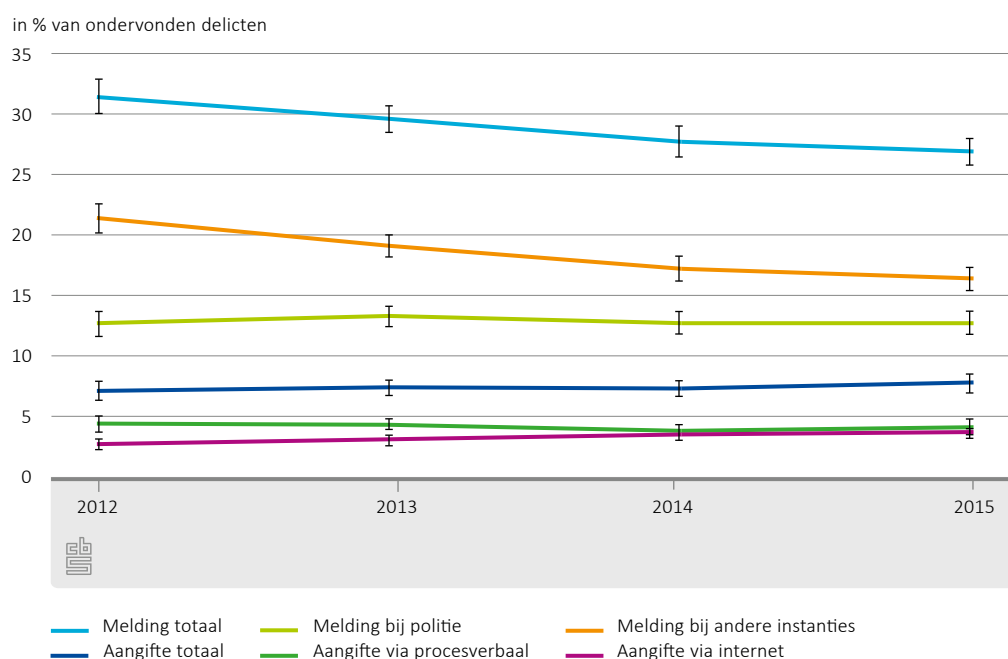
4.2 Trends

Meldingen en aangiften cybercrime bij politie sinds 2012 gelijk gebleven

De meldings- en aangiftebereidheid voor cybercrime bij de politie veranderde tussen 2012 en 2015 niet wezenlijk. Het meldingspercentage schommelt in alle jaren rond de 13 procent en het totale aangiftepercentage rond de 7 à 8 procent. Daarbinnen is het aandeel aangiften via een proces-verbaal gelijk gebleven (in alle jaren 4 procent), terwijl het aandeel aangiften via internet licht gestegen is.

De totale meldingsbereidheid voor cybercrime, dus inclusief meldingen bij andere instanties, is sinds de eerste meting in 2012 gedaald. Werd in 2012 in totaliteit nog 31 procent van alle cybercrimedelicten gemeld, in 2015 is dit percentage gedaald naar 27 procent. Deze daling wordt veroorzaakt doordat cybercrime minder wordt gemeld bij andere instanties (21 procent in 2012 tegen 16 procent in 2015).

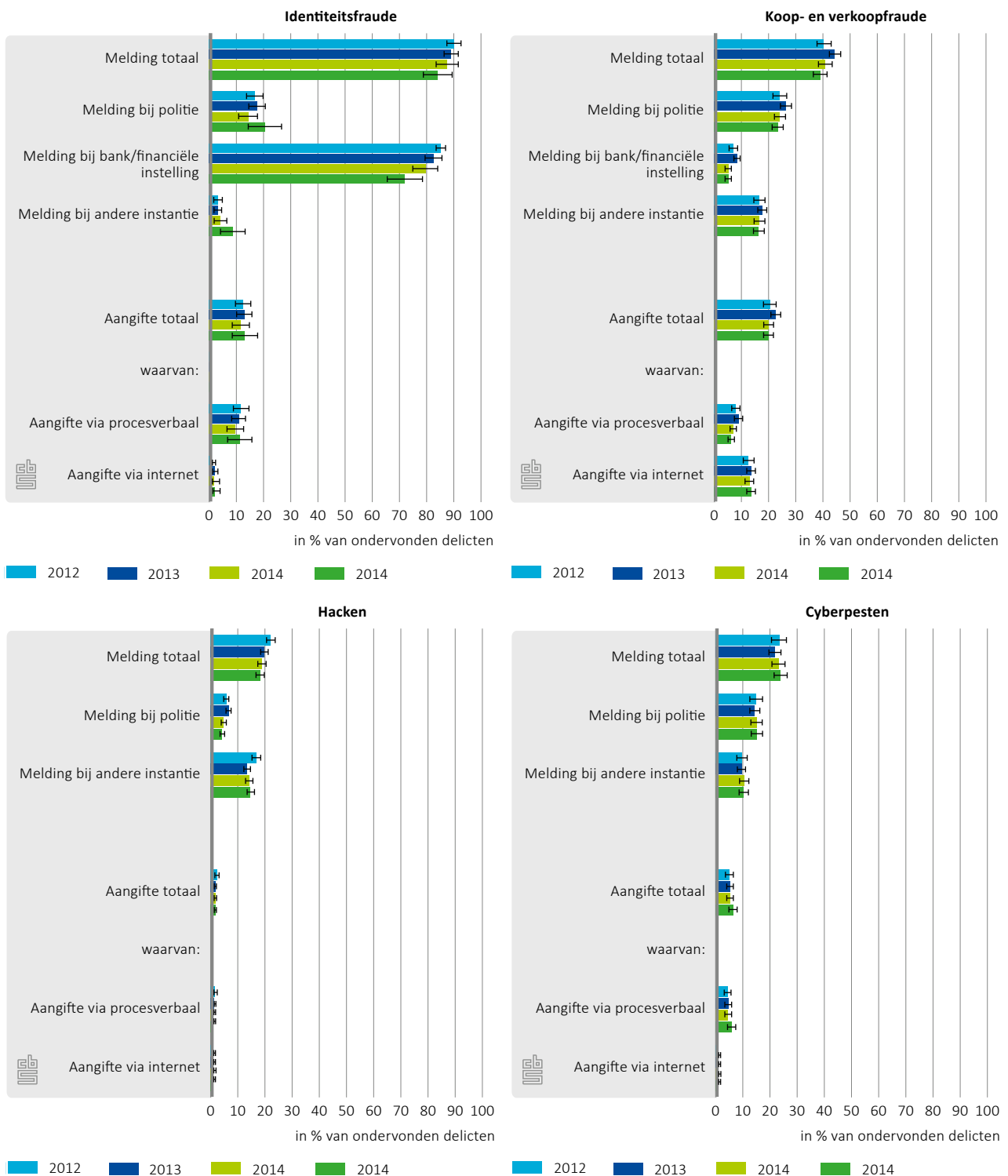
4.2.1 Melding en aangifte cybercrime, kortetermijntrend 2012-2015

Daling meldingen identiteitsfraude bij banken en andere financiële instellingen

Ook voor de afzonderlijke soorten cybercrime – identiteitsfraude, koop- en verkoopfraude, hacken en cyberpesten – is de meldings- en aangiftebereidheid bij de politie sinds 2012 niet veranderd. Wanneer gekeken wordt naar het aandeel meldingen bij andere instanties dan is met name bij identiteitsfraude sprake van een flinke daling van het aandeel meldingen bij banken of andere financiële instellingen, namelijk van 85 procent in 2012 naar 72 procent in 2015.

4.2.2 Melding en aangifte cybercrime naar delictsoort, kortetermijntrend 2012–2015

4.3 Kenmerken

Ouderen doen minder aangifte van cybercrime dan jongeren

Net zoals de meldings- en aangiftebereidheid voor traditionele criminaliteit verschilt ook die van cybercrime niet wezenlijk naar geslacht, herkomst en seksuele geaardheid. Verder bestaat ook hier een verschil naar leeftijd maar het beeld wijkt af van dat bij traditionele criminaliteit (vgl. tabel 3.3.1): waar oudere slachtoffers van traditionele criminaliteit dit vaker dan gemiddeld bij de politie melden en aangeven is de meldingsbereidheid van cybercrime door ouderen bij de politie gemiddeld en hun aangiftebereidheid zelfs lager dan gemiddeld. Wel melden ouderen cybercrime veel vaker bij andere instanties dan jongere leeftijdsgroepen. Ook hoogopgeleiden doen dit vaker dan laagopgeleiden. Er bestaan geen significante verschillen in meldings- en aangiftebereidheid naar de stedelijkheidsgraad van de woongemeente.

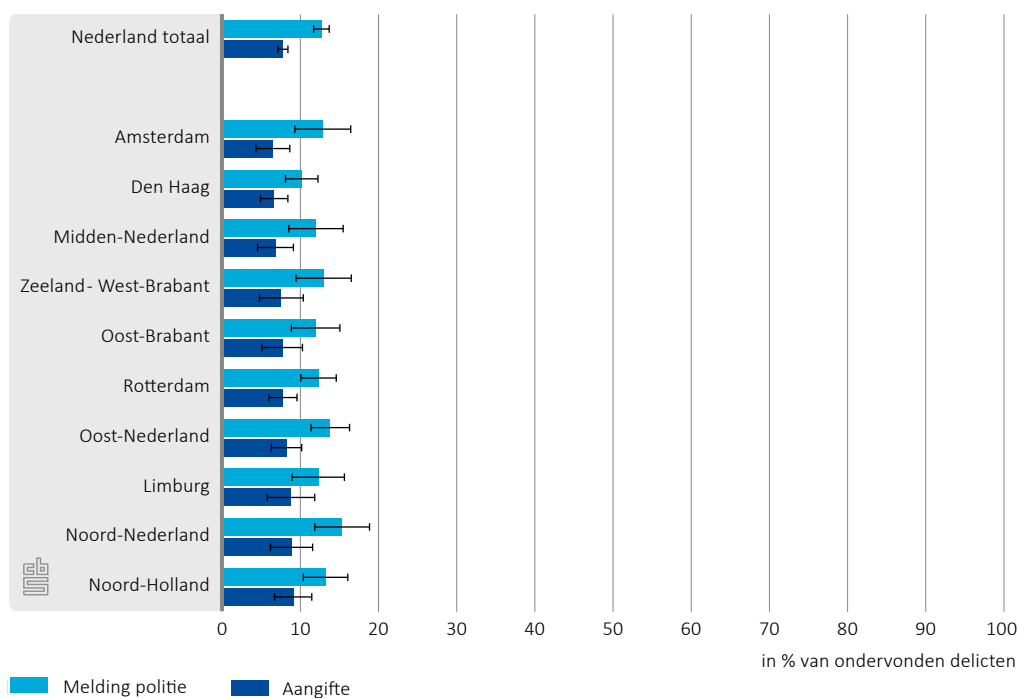
4.3.1 Melding en aangifte cybercrime naar kenmerk, 2015

	Melding totaal	Marge	Melding politie	Marge	Melding andere instan- ties	Marge	Aangifte totaal	Marge	Aangifte via proces- verbaal	Marge	Aangifte via internet	Marge
in % van ondervonden delicten												
Totaal	26,9	1,2	12,7	1,0	16,4	1,0	7,8	0,7	4,1	0,6	3,7	0,4
Geslacht												
Man	26,9	1,8	12,8	1,4	16,5	1,4	8,0	1,1	4,1	0,9	3,9	0,6
Vrouw	26,9	1,7	12,7	1,3	16,3	1,4	7,6	1,0	4,1	0,8	3,4	0,6
Leeftijd												
15 tot 25 jaar	18,8	2,4	10,0	1,9	9,6	1,7	6,6	1,7	3,7	1,4	2,9	0,9
25 tot 45 jaar	27,3	2,3	14,5	1,9	15,9	1,8	9,0	1,4	4,4	1,2	4,6	0,8
45 tot 65 jaar	30,4	2,1	13,5	1,5	19,1	1,8	8,5	1,2	4,8	1,0	3,7	0,7
65 jaar of ouder	33,8	3,1	10,7	2,0	25,6	2,8	4,5	1,1	2,5	0,8	2,0	0,8
Herkomst												
Personen met een												
Nederlandse achtergrond	27,1	1,3	12,6	1,0	16,7	1,1	7,6	0,8	3,9	0,6	3,8	0,5
westerse achtergrond	27,4	3,9	11,1	2,5	18,4	3,4	7,2	2,0	3,8	1,6	3,5	1,3
niet-westerse achtergrond	25,4	4,8	15,1	4,1	12,6	3,6	9,3	3,1	6,4	2,9	3,0	1,2
Opleiding												
Lager onderwijs	24,8	2,5	12,6	1,9	14,0	1,9	6,3	1,3	3,7	1,0	2,6	0,7
Middelbaar onderwijs	27,4	2,2	13,7	1,8	15,7	1,6	8,2	1,3	4,2	1,1	4,0	0,8
Hoger onderwijs	27,8	2,0	11,9	1,5	18,8	1,7	8,5	1,3	4,2	1,1	4,3	0,7
Seksuele geaardheid												
Homo	27,3	10,0	16,1	9,0	14,9	7,1	12,1	8,2	.	.	4,7	3,6
Lesbienne	30,3	14,3	16,3	12,9	14,3	11,0	4,8	4,6
Hetero man	26,8	2,0	12,8	1,6	16,5	1,6	8,2	1,2	4,2	1,0	4,0	0,7
Hetero vrouw	27,2	1,9	12,9	1,4	16,4	1,5	8,2	1,2	4,5	1,0	3,7	0,7
Stedelijkheid												
Zeer sterk stedelijk	24,0	2,4	11,5	1,8	13,8	1,9	7,7	1,6	4,1	1,3	3,6	0,9
Sterk stedelijk	28,1	2,3	13,6	1,8	17,3	1,9	8,3	1,4	4,8	1,2	3,6	0,7
Matig stedelijk	28,1	2,8	13,0	2,2	17,4	2,3	7,8	1,7	4,3	1,5	3,4	0,9
Weinig stedelijk	26,4	2,8	10,8	1,9	17,3	2,4	6,0	1,3	2,2	0,9	3,8	1,0
Niet stedelijk	28,5	4,5	16,4	3,8	15,5	3,3	10,1	3,1	5,7	2,7	4,5	1,7

4.4 Regionale verschillen

Er bestaan geen regionale verschillen in de meldings- en aangiftebereidheid voor cybercrime. In geen enkele van de tien regionale eenheden van politie is het percentage meldingen of aangiften dat bij de politie gedaan wordt hoger of lager dan landelijk gemiddeld.

4.4.1 Melding en aangifte cybercrime naar regionale eenheid politie, 2015

5. Conclusies

Op basis van de in dit artikel beschreven uitkomsten kunnen samenvattend de volgende conclusies worden getrokken:

Melding en aangifte traditionele criminaliteit

1. De meldings- en aangiftebereidheid van veelvoorkomende traditionele criminaliteit zoals gewelds-, vermogens- en vandalismedelicten is relatief laag: bijna twee derde van alle delicten wordt niet bij de politie gemeld en bijna drie kwart wordt niet aangegeven. Er is dus sprake van een groot dark number van criminaliteit dat buiten de politieregistratie blijft.
2. De meldings- en aangiftebereidheid van traditionele criminaliteit verschilt naar soort delict. Vermogensdelicten worden het meest gemeld en aangegeven; vandalismedelicten het minst.

3. De meldings- en aangiftebereidheid van traditionele criminaliteit laat op de lange termijn (2005–2015) een dalende trend zien. Het sterkst is de afname bij vandalismedelicten. Op de korte termijn (sinds 2012) is de meldings- en aangiftebereidheid van traditionele criminaliteit niet veranderd, met uitzondering van de daling bij vandalisme.
4. De meldings- en aangiftebereidheid van traditionele criminaliteit verschilt relatief weinig naar persoonskenmerken, behalve naar leeftijd. Ook zijn er weinig verschillen naar stedelijkheidsgraad en regio.
5. De redenen/motieven om ondervonden criminaliteit wel of niet bij de politie te melden verschillen sterk naar soort delict.
6. De tevredenheid van de burger over contacten met de politie vanwege melding en aangifte is op de lange termijn (2005-2015) toegenomen. Op de korte termijn, sinds 2012, is deze niet veranderd.

Melding en aangifte cybercrime

7. De meldings- en aangiftebereidheid van cybercrime is lager dan die van traditionele criminaliteit. Grofweg 9 op de 10 cybercrimedelicten worden niet bij de politie gemeld en aangegeven.
8. De meldings- en aangiftebereidheid van cybercrime bij de politie verschilt naar soort delict. Koop- en verkoopfraude wordt het meest gemeld en aangegeven; hacken het minst.
9. De meldings- en aangiftebereidheid van cybercrime bij de politie is sinds 2012 niet wezenlijk veranderd. Alleen hacken wordt minder gemeld dan enkele jaren geleden. Aangiften van cybercrime via internet zijn iets toegenomen.
10. Cybercrime wordt meer bij andere instanties dan bij de politie gemeld. In totaal wordt ruim een kwart van alle cybercrimedelicten gemeld, dus bij de politie en/of andere instanties samen.
11. De meldingsbereidheid van cybercrime bij andere instanties is gedaald tussen 2012 en 2015. Vooral het percentage meldingen van identiteitsfraude bij banken of andere financiële instellingen is afgenomen.
12. De meldings- en aangiftebereidheid van cybercrime bij de politie verschilt niet naar persoonskenmerken, stedelijkheidsgraad en regio. Het melden van cybercrime bij andere instanties verschilt vooral naar leeftijd.

Literatuur en bronnen

Bernasco, W. en S. van de Weijer (2016). Aangifte- en meldingsbereidheid: trends en determinanten. Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving. Den Haag.

Brakel, J. van, P. Smith en S. Compton (2008). Quality procedures for survey transitions – experiments, timeseries and discontinuities. In: Journal of the European Survey Research Association.

CBS (2016). Statline-tabellen Ondervonden delicten; regio en Ondervonden delicten; kenmerken.

CBS (2008). Veiligheidsmonitor Rijk 2008. Den Haag/Heerlen.

CBS (2012). Integrale Veiligheidsmonitor 2011. Den Haag/Heerlen.

CBS (2016). Veiligheidsmonitor 2015. Den Haag/Heerlen/Bonaire.

CBS, WODC, Raad voor de Rechtspraak (2016). Criminaliteit en Rechtshandhaving 2015. Den Haag.

Ministerie van Veiligheid en Justitie (2012). Aangifte doen: de burger centraal? Den Haag. Inspectie Veiligheid en justitie.

Ministerie van Veiligheid en Justitie (2012). Inrichtingsplan Nationale politie. Den Haag.

Bijlage

1. Melding en aangifte traditionele criminaliteit naar delictsoort, 2015

	Melding		Aangifte		Melding/ aangifte-ratio
	in % ondervonden delicten	marge	in % ondervonden delicten	marge	ratio (0-1)
Totaal delicten	36,3	1,0	26,8	0,9	0,74
Gewelddelicten totaal	44,1	3,4	21,4	2,8	0,49
Bedreiging	39,6	4,2	14,9	3,2	0,38
Mishandeling	55,2	6,0	34,9	5,5	0,63
Seksuele delicten	29,5	11,9	12,4	6,7	0,42
Vermogensdelicten totaal	43,7	1,3	34,7	1,3	0,79
(Poging tot) inbraak	65,9	2,8	49,0	2,8	0,74
poging tot inbraak	52,2	3,7	32,4	3,3	0,62
inbraak	88,1	3,2	76,1	4,1	0,86
Fietsdiefstal	35,7	2,4	29,4	2,2	0,82
Autodiefstal (18+)	66,7	9,1	55,0	9,9	0,83
Diefstal uit en vanaf de auto (18+)	53,8	3,2	46,1	3,2	0,86
Diefstal andere voertuigen (18+)	36,2	5,4	27,1	4,9	0,75
(Poging tot) zakkenrollerij, beroving	43,5	3,8	35,4	3,6	0,81
Overige diefstal	27,5	2,4	20,9	2,1	0,76
Vandalismedelicten totaal	18,7	1,4	12,8	1,2	0,68
Vernielingen aan voertuigen (18+)	16,5	1,6	12,9	1,5	0,78
Overige vernielingen	22,6	2,6	12,5	2,6	0,55

2. Trends¹⁾ in melding en aangifte traditionele criminaliteit

	2005		2006		2007		2008 I		2008 IV		2009		
	in % delicten	marge	in % delicten	marge	in % delicten	marge	in % delicten	marge	in % delicten	marge	in % delicten	marge	
Melding													
Delicten totaal	43,2	3,1	44,4	1,9	43,8	2,0	42,2	1,9	41,5	2,4	41,6	1,5	
Gewelddelicten	45,9	9,1	46,9	5,5	47,0	5,3	45,4	5,2	44,7	9,5	50,7	6,4	
Vermogensdelicten	48,0	4,1	48,9	2,7	50,0	2,8	50,3	2,7	49,7	3,4	50,2	2,0	
Vandalismedelicten	39,3	5,6	39,8	3,2	37,1	3,2	36,7	3,1	29,8	3,1	27,4	1,9	
Aangifte													
Delicten totaal	34,6	3,1	35,1	1,9	36,5	2,1	34,9	1,9	31,7	2,2	32,2	1,4	
Gewelddelicten	29,8	9,8	35,5	5,9	38,3	6,1	33,4	5,8	39,8	10,9	39,9	8,1	
Vermogensdelicten	41,2	4,1	37,6	2,5	41,5	2,8	42,1	2,7	39,6	3,2	42,0	2,0	
Vandalismedelicten	21,8	4,2	23,7	2,5	23,1	2,5	23,2	2,5	20,1	2,7	18,2	1,5	
	2010		2011		2012		2013		2014		2015		index
	in % delicten	marge	in % delicten	marge	in % delicten	marge	in % delicten	marge	in % delicten	marge	in % delicten	marge	(2005=100)
Melding													
Delicten totaal	41,3	2,1	40,9	1,5	38,4	1,1	37,9	0,9	37,9	1,0	36,3	1,0	84,1
Gewelddelicten	45,4	8,0	45,2	6,2	44,6	3,6	45,1	3,0	44,4	3,4	44,1	3,4	96,2
Vermogensdelicten	51,0	2,8	48,5	2,1	46,2	1,5	45,1	1,2	45,0	1,3	43,7	1,3	91,0
Vandalismedelicten	27,1	2,7	27,0	1,9	23,0	1,6	21,6	1,4	21,9	1,5	18,7	1,4	47,7
Aangifte													
Delicten totaal	30,1	1,9	31,7	1,4	28,7	1,0	28,1	0,9	28,6	0,9	26,8	0,9	77,3
Gewelddelicten	31,5	9,8	39,3	8,3	25,5	3,3	21,8	2,5	22,9	2,8	21,4	1,0	71,9
Vermogensdelicten	40,4	2,8	39,1	2,0	36,9	1,4	36,3	1,1	36,3	1,3	34,7	1,3	84,2
Vandalismedelicten	17,1	2,1	18,6	1,6	15,4	1,3	14,7	1,1	15,4	1,3	12,8	1,2	58,5

¹⁾ De cijfers voor 2005–2008(I) zijn gebaseerd op de VMR, de cijfers voor 2008(IV)–2011 zijn gebaseerd op de IVM en de cijfers vanaf 2012 zijn gebaseerd op de VM. Door verschillen in onderzoeksofzet en vraagstellingen zijn de uitkomsten (percentages en marges) van deze enquêtes niet zonder meer vergelijkbaar. Om toch inzicht te krijgen in trends zijn de uitkomsten van vóór de laatste wijziging in 2012 zodanig gecorrigeerd dat deze wel vergelijkbaar zijn met de uitkomsten van 2012 en volgende jaren. Door deze correctie wijken de cijfers voor de jaren 2005–2011 af van eerder gepubliceerde cijfers over deze periode.

3. Trends in melding en aangifte traditionele criminaliteit naar delictsoort

	2012		2013		2014		2015	
	in % delicten	marge	in % delicten	marge	in % delicten	marge	in % delicten	marge
Melding								
Totaal delicten	38,4	1,1	37,9	0,9	37,9	1,0	36,3	1,0
Gewelddelicten	44,6	3,6	45,1	3,0	44,4	3,4	44,1	3,4
mishandeling	56,6	6,4	56,3	5,4	55,0	6,3	55,2	6,0
bedreiging	39,0	4,3	39,9	3,7	40,9	4,1	39,6	4,2
geweld met seksuele bedoelingen	46,8	19,7	47,6	13,9	27,7	12,1	29,5	11,9
Vermogensdelicten	46,2	1,5	45,1	1,2	45,0	1,3	43,7	1,3
(poging tot) inbraak	67,2	3,4	67,9	2,5	67,3	2,8	65,9	2,8
fietsdiefstal	38,0	2,9	36,5	2,3	37,1	2,3	35,7	2,4
autodiefstal (18+)	58,3	12,8	60,9	10,4	63,1	10,1	66,7	9,1
diefstal uit of vanaf auto (18+)	55,1	3,5	51,9	2,8	51,3	3,2	53,8	3,2
diefstal andere voertuigen (18+)	40,4	7,1	41,3	5,4	38,2	5,8	36,2	5,4
(poging tot) zakkenrollerij, beroving	51,8	4,1	49,6	3,0	48,4	3,6	43,5	3,8
overige diefstal	27,8	2,4	28,6	2,1	29,5	2,3	27,5	2,4
Vandalismedelicten	23,0	1,6	21,6	1,4	21,9	1,5	18,7	1,4
vernielingen aan voertuigen	20,1	1,9	19,6	1,7	19,7	1,8	16,5	1,6
overige vernielingen	28,1	3,0	25,1	2,4	25,6	2,7	22,6	2,6

3. Trends in melding en aangifte traditionele criminaliteit naar delictsoort (slot)

	2012		2013		2014		2015	
	in % delicten	marge	in % delicten	marge	in % delicten	marge	in % delicten	marge
Aangifte								
Totaal delicten	28,7	1,0	28,1	0,9	28,6	0,9	26,8	0,9
Aangifte via procesverbaal	19,7	0,9	18,7	0,8	18,9	0,8	17,2	0,8
Aangifte via internet	8,9	0,7	9,4	0,5	9,7	0,6	9,6	0,6
Gewelddelicten	25,5	3,3	21,8	2,5	22,9	2,8	21,4	2,8
mishandeling	38,9	6,6	36,3	5,2	37,8	6,0	34,9	5,5
bedreiging	18,6	3,5	15,3	2,8	16,6	3,1	14,9	3,2
geweld met seksuele bedoelingen	37,2	19,2	18,3	9,0	18,8	10,7	12,4	6,7
Vermogensdelicten	36,9	1,4	36,3	1,1	36,3	1,3	34,7	1,3
(poging tot) inbraak	51,0	3,5	52,0	2,6	50,6	2,9	49,0	2,8
fietsdiefstal	32,5	2,8	30,7	2,2	32,0	2,2	29,4	2,2
autodiefstal (18+)	47,5	12,3	49,7	9,7	49,9	10,4	55,0	9,9
diefstal uit of vanaf auto (18+)	45,1	3,5	43,7	2,7	43,2	3,1	46,1	3,2
diefstal andere voertuigen (18+)	32,7	6,5	35,1	5,3	32,0	5,6	27,1	4,9
(poging tot) zakkenrollerij, beroving	43,0	4,0	40,2	2,9	39,9	3,5	35,4	3,6
overige diefstal	20,7	2,1	21,9	1,8	22,8	2,1	20,9	2,1
Vandalismedelicten	15,4	1,3	14,7	1,1	15,4	1,3	12,8	1,2
vernielingen aan voertuigen	16,0	1,7	14,7	1,4	15,4	1,6	12,9	1,5
overige vernielingen	14,3	2,1	14,5	1,9	15,4	2,2	12,5	1,9

4. Redenen voor wel of niet melden traditionele criminaliteit

	2008		2009		2010		2011	
	in % niet gemelde delicten	marge	in % niet gemelde delicten	marge	in % niet gemelde delicten	marge	in % niet gemelde delicten	marge
Niet melden								
Het helpt toch niet	36,6	2,6	36,0	1,7	36,1	2,3	36,8	1,8
Het was niet belangrijk	25,5	2,3	26,5	1,5	25,6	2,0	26,7	1,6
Het is opgelost	7,2	1,5	8,1	0,9	7,5	1,2	8,5	1,0
Dit is geen zaak voor de politie	14,7	2,1	14,6	1,2	16,5	1,8	13,8	1,2
Dan volgen represailles	1,8	1,2	0,9	0,3	1,1	0,5	1,1	0,3
Anders (incl. onbekend)	14,1	1,9	13,9	1,2	13,2	1,6	13,2	1,2
	in % aan-gegeven delicten	marge	in % aan-gegeven delicten	marge	in % aan-gegeven delicten	marge	in % aan-gegeven delicten	marge
Wel melden								
De dader moet gepakt worden	19,3	2,8	15,7	1,7	16,0	2,3	17,9	1,7
Om gestolene terug te krijgen	17,2	2,6	17,6	1,7	18,0	2,3	17,7	1,8
Ik vond het mijn plicht	10,2	2,3	8,8	1,3	9,0	1,8	7,4	1,1
Ik vond dat de politie dit moest weten	22,0	3,0	25,1	1,8	24,1	2,6	24,3	1,9
Vanwege verzekering	24,2	2,9	22,9	1,8	23,1	2,6	24,1	1,9
Anders (incl. onbekend)	7,2	1,8	9,9	1,4	9,9	2,0	8,6	1,5

5. Redenen voor wel of niet melden traditionele criminaliteit naar delictgroep, 2011

	Gewelddelicten		Vermogensdelicten		Vandalismedelicten	
	in % niet gemelde delicten	marge	in % niet gemelde delicten	marge	in % niet gemelde delicten	marge
Niet melden						
Het helpt toch niet	19,6	4	40,2	3,1	39,7	2,4
Het was niet belangrijk	26,9	4,1	27,4	2,9	26,2	2,1
Het is opgelost	20,7	4,3	6,3	1,6	6,2	1
Dit is geen zaak voor de politie	13,9	3,2	8,9	2,2	16,8	1,6
Dan volgen represailles	4,2	1,8	0,4	0,4	0,6	0,3
Anders (incl. onbekend)	14,8	3,2	16,7	2,3	10,5	1,4
	in % aangegeven delicten	marge	in % aangegeven delicten	marge	in % aangegeven delicten	marge
Wel melden						
De dader moet gepakt worden	28,4	6,7	16,5	2,2	17,3	3,1
Om gestolene terug te krijgen	0,4	0,4	27,4	2,6	3	1,3
Ik vond het mijn plicht	7,3	3,9	7,8	1,5	6,7	1,9
Ik vond dat de politie dit moest weten	40,8	7,5	20,1	2,3	27,6	3,2
Vanwege verzekering	1	1,2	22,1	2,4	36,3	3,9
Anders (incl. onbekend)	22,2	6,5	6,2	1,8	9	2,6

6. Tevredenheid burger over contacten met politie in eigen gemeente, naar soort contact¹⁾

	2005		2006		2007		2008 I		2008 IV		2009		
	% (zeer) tevreden	marge	% (zeer) tevreden	marge	% (zeer) tevreden	marge	% (zeer) tevreden	marge	% (zeer) tevreden	marge	% (zeer) tevreden	marge	
Totaal contacten	51,9	2,6	54,5	1,4	56,3	1,5	56,4	1,5	55,6	1,4	54,8	1,0	
Handhaving	50,0	6,9	50,7	4,0	50,1	4,1	49,8	4,3	46,4	2,9	45,4	2,2	
Melding/aangifte	43,9	3,7	47,7	2,0	50,1	2,1	50,6	2,1	55,4	2,5	55,6	1,6	
Andere contacten	63,3	4,2	64,4	2,2	67,3	2,3	66,0	2,3	61,9	2,2	60,0	1,5	
	2010		2011		2012		2013		2014		2015		index (2005=100)
	% (zeer) tevreden	marge	% (zeer) tevreden	marge	% (zeer) tevreden	marge	% (zeer) tevreden	marge	% (zeer) tevreden	marge	% (zeer) tevreden	marge	
Totaal contacten	53,3	1,2	56,8	1,0	58,6	0,9	57,9	0,7	59,3	0,8	60,3	0,8	116,2
Handhaving	43,6	2,4	46,7	2,4	43,2	2,2	40,8	1,8	41,7	2,1	46,6	2,3	93,2
Melding/aangifte	53,9	2,1	57,2	1,7	58,6	1,5	58,1	1,2	61,2	1,3	59,6	1,3	135,9
Andere contacten	59,3	2,0	61,9	1,5	64,5	1,3	63,9	1,1	64,2	1,2	65,1	1,2	102,9

¹⁾ De cijfers voor 2005–2008(I) zijn gebaseerd op de VMR, de cijfers voor 2008(IV)–2011 zijn gebaseerd op de IVM en de cijfers vanaf 2012 zijn gebaseerd op de VM. Door verschillen in onderzoekopzet en vraagstellingen zijn de uitkomsten (percentages en marges) van deze enquêtes niet zonder meer vergelijkbaar. Om toch inzicht te krijgen in trends zijn de uitkomsten van vóór de laatste wijziging in 2012 zodanig gecorrigeerd dat deze wel vergelijkbaar zijn met de uitkomsten van 2012 en volgende jaren. Door deze correctie wijken de cijfers voor de jaren 2005–2011 af van eerder gepubliceerde cijfers over deze periode.

7. Melding en aangifte cybercrime naar delictsoort, 2015

	Melding totaal		Melding bij politie		Aangifte		Melding politie/ aangifte-ratio
	in % ondervonden delicten	marge	in % ondervonden delicten	marge	in % ondervonden delicten	marge	ratio (0-1)
Cybercrime totaal	26,9	1,2	12,7	1,0	7,8	0,7	0,61
Delictsoort							
Identiteitsfraude	84,0	5,3	20,4	6,3	13,1	4,6	0,65
Koop- en verkoopfraude	39,1	2,4	23,4	2,0	20,0	1,9	0,85
Hacken	18,4	1,5	4,3	0,8	1,8	0,5	0,42
Cyberpesten	23,9	2,4	15,2	2,0	6,4	1,5	0,42

8. Trends in melding en aangifte cybercrime naar delictsoort

	2012		2013		2014		2015	
	in % delicten	marge	in % delicten	marge	in % delicten	marge	in % delicten	marge
Cybercrime totaal								
Melding totaal ¹⁾	31,4	1,4	29,6	1,1	27,7	1,2	26,9	1,2
bij politie	12,7	1,0	13,3	0,8	12,7	0,9	12,7	1,0
bij andere instantie	21,4	1,2	19,1	0,9	17,2	1,0	16,4	1,0
Aangifte totaal	7,1	0,7	7,4	0,6	7,3	0,7	7,8	0,7
via procesverbaal	4,4	0,6	4,3	0,5	3,8	0,5	4,1	0,6
via internet	2,7	0,4	3,1	0,3	3,5	0,4	3,7	0,4
Identiteitsfraude								
Melding totaal	90,1	2,6	89,0	2,6	87,6	4,1	84,0	5,3
bij politie	16,7	3,0	17,6	2,9	14,4	3,5	20,4	6,3
bij bank/financiële instelling	85,2	1,7	82,6	3,0	79,6	4,6	71,9	6,6
bij andere instantie	3,2	2,6	3,3	1,4	4,1	2,2	8,7	4,6
Aangifte totaal	12,5	2,7	13,0	2,6	11,6	3,2	13,1	4,6
via procesverbaal	11,7	2,7	10,9	2,5	9,7	2,9	11,2	4,4
via internet	0,9	0,6	2,0	1,0	1,9	1,2	2,0	1,4
Koop- en verkoopfraude								
Melding totaal	40,4	2,8	44,4	2,2	40,9	2,4	39,1	2,4
bij politie	24,2	2,5	26,4	2,0	24,2	2,1	23,4	2,0
bij consumentenorganisatie	7,0	1,5	8,4	1,2	5,2	1,1	5,2	1,1
bij andere instantie	16,6	2,0	17,7	1,7	16,6	1,9	16,4	1,8
Aangifte totaal	20,5	2,3	22,6	1,9	20,1	1,9	20,0	1,9
via procesverbaal	8,0	1,5	9,0	1,3	7,0	1,2	6,3	1,2
via internet	12,6	1,9	13,6	1,5	13,0	1,6	13,7	1,6
Hacken								
Melding totaal	22,1	1,8	19,8	1,3	18,8	1,5	18,4	1,5
bij politie	5,9	1,0	6,7	0,8	4,9	0,8	4,3	0,8
bij andere instantie	16,8	1,6	13,5	1,1	14,3	1,4	14,7	1,4
Aangifte totaal	2,4	0,7	1,8	0,4	1,8	0,5	1,8	0,5
via procesverbaal	1,7	0,6	1,2	0,4	1,0	0,4	1,1	0,4
via internet	0,7	0,3	0,6	0,2	0,9	0,4	0,7	0,3
Cyberpesten								
Melding totaal	23,4	2,7	21,7	2,1	23,1	2,4	23,9	2,4
bij politie	14,9	2,4	14,3	1,8	15,1	2,0	15,2	2,0
bij andere instantie	9,7	1,8	9,6	1,5	10,5	1,7	10,3	1,7
Aangifte totaal	5,0	1,4	5,3	1,2	5,4	1,2	6,4	1,5
via procesverbaal	4,5	1,3	4,7	1,1	4,6	1,2	5,8	1,5
via internet	0,5	0,5	0,6	0,4	0,8	0,5	0,6	0,4

¹⁾ Melding totaal omvat melding bij politie en/of melding bij andere onder identiteitsfraude, koop/verkoopfraude, hacken, cyberpesten genoemde instanties.

9. Melding en aangifte traditionele criminaliteit en cybercrime naar regionale eenheid politie, 2015

	Melding		Aangifte	
	in % ondervonden delicten	marge	in % ondervonden delicten	marge
Totaal delicten (excl. cybercrime)	36,3	1,0	26,8	0,9
Regionale eenheid politie				
Noord-Nederland	35,4	3,8	25,8	3,5
Oost-Nederland	39,0	2,8	27,5	2,5
Midden-Nederland	34,6	3,1	24,1	2,8
Noord-Holland	34,0	3,6	24,6	3,4
Amsterdam	30,8	3,3	23,6	2,9
Den Haag	35,1	2,3	26,5	2,1
Rotterdam	35,7	2,8	27,7	2,7
Zeeland-West-Brabant	38,2	3,8	29,9	3,4
Oost-Brabant	41,5	4,1	30,6	3,6
Limburg	41,2	3,9	29,4	3,5
Cybercrime totaal	12,7	1,0	7,8	0,7
Regionale eenheid politie				
Noord-Nederland	15,3	3,4	8,9	2,7
Oost-Nederland	13,8	2,4	8,2	1,9
Midden-Nederland	12,0	3,4	6,8	2,4
Noord-Holland	13,2	2,8	9,1	2,4
Amsterdam	12,8	3,5	6,5	2,2
Den Haag	10,2	2,0	6,6	1,7
Rotterdam	12,3	2,2	7,8	1,8
Zeeland-West-Brabant	13,0	3,5	7,5	2,9
Oost-Brabant	11,9	3,1	7,7	2,6
Limburg	12,3	3,4	8,8	3,0

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopige cijfers
**	Nader voorlopige cijfers
2015–2016	2015 tot en met 2016
2015/2016	Het gemiddelde over de jaren 2015 tot en met 2016
2015/'16	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2015 en eindigend in 2016
2013/'14–2015/'16	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2013/'14 tot en met 2015/'16

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever
Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress
CCN Creatie, Den Haag

Ontwerp
Edenspiekermann

Inlichtingen
Tel. 088 570 7070
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2016.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits CBS als bron wordt vermeld.